

Giżycko, Olsztyn, 2013r.

Opracowano w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09

„Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski” współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V

Spis treści

SPIS TREŚCI.....	2
1. ETAP WSTĘPNY PRACY NAD PLANEM.....	4
1.1 INFORMACJE OGÓLNE.....	4
1.2 USTALENIE TERENU OBJĘTEGO PLANEM.....	5
1.3. MAPA OBSZARU NATURA 2000.....	6
1.5. USTALENIE PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PLANEM.....	13
1.6. OPIS PROCESU KOMUNIKACJI Z RÓŻNYMI GRUPAMI INTERESU.....	16
1.7. KLUCZOWE INSTYTUCJE/OSOBY DLA OBSZARU I ZAKRES ICH ODPOWIEDZIALNOŚCI.....	17
1.8. ZESPÓŁ LOKALNEJ WSPÓŁPRACY.....	25
2. ETAP II OPRACOWANIE PROJEKTU PLANU.....	29
MODUŁ A.....	29

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

2.1. INFORMACJA O OBSZARZE I PRZEDMIOTACH OCHRONY.....	29
2.2. OGÓLNA CHARAKTERYSTYKA OBSZARU.....	32
2.3. STRUKTURA WŁASNOŚCI I UŻYTKOWANIA GRUNTÓW (DANE O UŻYTKOWANIU I POKRYCIU TERENU Z PROGRAMU CORINE LAND COVER 2006).....	35
2.4. ZAGOSPODAROWANIE TERENU I DZIAŁALNOŚĆ CZŁOWIEKA.....	36
2.5. ISTNIEJĄCE I PROJEKTOWANE PLANY/PROGRAMY/PROJEKTY DOTYCZĄCE ZAGOSPODAROWANIA PRZESTRZENNEGO.....	38
2.6. INFORMACJA O PRZEDMIOTACH OCHRONY OBJĘTYCH PLANEM WRAZ Z ZAKRESEM PRAC TERENOWYCH – DANE ZWERYFIKOWANE.....	43
2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych.....	43
2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru.....	44
2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru.....	44
MODUŁ B.....	47
3. STAN OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY OBJĘTYCH PLANEM.....	47
4. ANALIZA ZAGROZEŃ.....	50
5. CELE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH.....	52
MODUŁ C.....	54
6. USTALENIE DZIAŁAŃ OCHRONNYCH.....	54
ZAKRES PRAC.....	55
7. USTALENIE DZIAŁAŃ W ZAKRESIE MONITORINGU STANU OCHRONY PRZEDMIOTÓW OCHRONY.....	61
8. WSKAZANIA DO DOKUMENTÓW PLANISTYCZNYCH.....	63
9. PRZESŁANKI SPORZĄDZENIA PLANU OCHRONY.....	63
10. PROJEKT WERYFIKACJI SDF OBSZARU I JEGO GRANIC.....	63
11. ZESTAWIENIE UWAG I WNIOSKÓW.....	67
12. LITERATURA.....	80

**Dokumentacja Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie
w województwie warmińsko-mazurskim**

1. Etap wstępny pracy nad Planem

1.1 Informacje ogólne

Nazwa obszaru	Jezioro Dobskie
Kod obszaru	PLB280012
Opis granic obszaru	Numeryczny opis granic w pliku *.shp, stanowiącym Załącznik nr 1
SDF	Plik PDF stanowiący załącznik nr 2
Położenie	Województwo warmińsko-mazurskie; powiaty: węgorzewski, giżycki, kętrzyński; gminy: Węgorzewo, Giżycko, Ryn, Kętrzyn,
Powierzchnia obszaru (w ha)	6985,3
Status prawny	Obszar zatwierdzony jako obszar specjalnej ochrony w październiku 2007 r.
Termin przystąpienia do sporządzenia Planu	do 31.05.2013
Termin zatwierdzenia Planu	
Koordinator Planu	Piotr Kwiatkowski, pkwiatkowski@post.pl , tel: +48 605242908
Planista Regionalny	Iwona Mirowska-Ibron, iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl , tel: +48 89 537 21 09
Sprawujący nadzór	Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Olsztynie, ul. Dworcowa 60, 10-437 Olsztyn

1.2 Ustalenie terenu objętego Planem

L.p.	Nazwa krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa, pokrywającej/go się z obszarem, która/e może powodować wyłączenie części terenu ze sporządzania Planu	Dokument planistyczny	Uzasadnienie wyłączenia części terenu ze sporządzania PZO	Powierzchnia krajowej formy ochrony przyrody lub nadleśnictwa pokrywająca się z obszarem [ha]
1.	Rezerwat Jezioro Dobskie	Brak planu ochrony / zadań ochronnych	Nie zachodzą przesłanki zawarte w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	1833,22
2.	Obszar Chronionego Krajobrazu Krainy Wielkich Jezior Mazurskich	Brak planu ochrony/planu zadań ochronnych	Nie zachodzą przesłanki zawarte w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	5604,54
3.	Obszar Chronionego Krajobrazu Rzeki Guber	Brak planu ochrony/planu zadań ochronnych	Nie zachodzą przesłanki zawarte w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	278,20
4.	Obszar o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Północnomazurska	Brak planu ochrony/planu zadań ochronnych	Nie zachodzą przesłanki zawarte w art. 28 ust. 11 ustawy o ochronie przyrody	4137,40

Teren objęty PZO: Jezioro Dobskie o powierzchni 6 985,3 [ha]

Dane w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS stanowią Załącznik nr 3.

1.3. Mapa obszaru Natura 2000

Mapa obszaru Natura 2000 stanowi Załącznik nr 4

1.4. Opis założeń do sporządzenia Planu

Ogólna charakterystyka obszaru Natura 2000 PLH280012 Jezioro Dobskie

OSOP Jezioro Dobskie zajmuje obszar około 70 km², obejmujący duże mezotroficzne Jezioro Dobskie (17,8 km²) oraz otaczające je łąki, pola uprawne i lasy. Trzy z czterech wysp znajdujących się na jeziorze porośnięte są lasem, natomiast czwarta wyspa (Wysoki Ostrów) była również porośnięta lasem, który został zniszczony przez żyjącą tam kolonię kormoranów. Obecnie dominują tam krzewy bzów i inne krzewy.

Podstawowa struktura użytkowania gruntów jest następująca:

- lasy 35%
- wody 28%
- tereny rolnicze 36%
- tereny zainwestowane (drogi, zabudowa) 1%

W granicach OSOP znajduje się wieś Doba i część wsi Kamionki oraz osady Fuleda i Dziewiszewo. Natomiast z Obszarem sąsiadują wsie Kronowo, Parcz, Pilwa, i Radziejewo. Jeziora Ostoi są użytkowane rybacko, a większość lasów to lasy gospodarcze.

W granicach OSOP znajduje się rezerwat przyrody Jezioro Dobskie. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie krajobrazu połodowcowego gładzowiska w utworach morenowych, krajobrazu Jeziora Dobskiego oraz miejsc lęgowych ptactwa wodnego i błotnego.

Przedmioty ochrony objęte Planem

Weryfikacja danych o gatunkach ptaków wymienionych Załączniku 2 do Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. i występujących w OSOP Jezioro Dobskie pozwoliła ustalić następującą listę przedmiotów ochrony:

- A058 Helmiatka (*Netta rufina*)
- A067 Gągoł (*Bucephala clangula*)
- A239 Dzięcioł białogrzbiety (*Dendrocopos leucotos*)
- A391 Kormoran czarny (*Phalacrocorax carbo*)

Populacje tych gatunków OSOP stanowią ponad 1% populacji krajowych.

Ponadto, w OSOP następujące gatunki mają lub miały w 2004 r. populacje stanowiące przynajmniej 0,5%, ale mniej niż 1% populacji krajowej, w związku z czym, zgodnie z zasadami wypełniania Standardowego Formularza Danych, w projekcie aktualizacji SFD, ich populacje otrzymały ocenę C, choć w świetle Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2010 w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków nie są przedmiotami ochrony w OSOP:

- A051 Krakwa (*Anas strepera*)
- A071 Nurogęś (*Mergus merganser*)
- A089 Orlik krzykliwy (*Aquila pomarina*)
- A120 Zielonka (*Porzana parva*)

Terytorialny zakres Planu

Plan obejmuje cały OSOP, ponieważ brak jest podstaw do wyłączeń na podstawie art. 28 ust. 11 Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

Podstawa prawna i ramowy zakres PZO

Podstawą prawną do sporządzenia PZO jest art. 28 ust. 1 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, zgodnie z którym „Dla obszaru Natura 2000 sprawujący nadzór nad obszarem sporządza projekt planu zadań ochronnych na okres 10 lat; pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia zatwierdzenia obszaru przez Komisję Europejską jako obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty lub od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków”. Ramowy zakres PZO określa art. 28 ust. 10 *Ustawy*, według którego plan zadań ochronnych zawiera:

- „1) opis granic obszaru i mapę obszaru Natura 2000;
- 2) identyfikację istniejących i potencjalnych zagrożeń dla zachowania właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt i ich siedlisk będących przedmiotami ochrony;
- 3) cele działań ochronnych;
- 4) określenie działań ochronnych ze wskazaniem podmiotów odpowiedzialnych za ich wykonanie i obszarów ich wdrażania, w tym w szczególności działań dotyczących:
  - a) ochrony czynnej siedlisk przyrodniczych, gatunków roślin i zwierząt oraz ich siedlisk,
  - b) monitoringu stanu przedmiotów ochrony oraz monitoringu realizacji celów, o których mowa w pkt 3,
  - c) uzupełnienia stanu wiedzy o przedmiotach ochrony i uwarunkowaniach ich ochrony;
- 5) wskazania do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, planach zagospodarowania przestrzennego województw oraz planach zagospodarowania przestrzennego morskich wód wewnętrznych, morza terytorialnego i wyłącznej strefy ekonomicznej dotyczące eliminacji lub ograniczenia zagrożeń wewnętrznych lub zewnętrznych, jeżeli są niezbędne dla utrzymania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000;
- 6) wskazanie terminu sporządzenia, w razie potrzeby, planu ochrony dla części lub całości obszaru.”

Zasady sporządzania i ustanawiania PZO

Szczegółowo tryb prac nad PZO i zakres prac koniecznych do wykonania w ramach sporządzania PZO określa *Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 r. w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*, wydane na podstawie art. 28 ust. 13 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*. Według par. 2 cytowanego Rozporządzenia, tryb prac nad projektem PZO obejmuje:

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

- „1) ustalenie terenu objętego projektem planu zadań ochronnych oraz przedmiotów ochrony obszaru;
- 2) sformułowanie założeń do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych;
- 3) podanie do publicznej wiadomości informacji o zamiarze przystąpienia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych;
- 4) identyfikację zainteresowanych osób i podmiotów prowadzących działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar;
- 5) sformułowanie projektu planu zadań ochronnych;
- 6) uzgodnienie, o którym mowa w art. 28 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody”.

Przywołany w *Rozporządzeniu* art. 28 ust. 6 *Ustawy z 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, nakazujący uzgodnienie projektu PZO z właściwym Dyrektorem Regionalnym Lasów Państwowych, przestał obowiązywać z dniem 1 stycznia 2012 r. W dalszym ciągu jednak konieczne jest uzgodnienie projektu PZO z właściwym wojewodą na podstawie art. 56 ust. 1 oraz 59 ust. 2 *Ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie*.

Zgodnie z art. 28 ust. 2 *Ustawy*, sporządzający projekt musi umożliwić osobom i podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w obszarze Natura 2000 udział w pracach nad PZO. Ponadto, sporządzający musi umożliwić udział społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w *Ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko*.

Zgodnie z par. 3 *Rozporządzenia z dnia 17 lutego 2010 r.*, zakres prac koniecznych do sporządzenia PZO obejmuje w skrócie:

- opisanie granic PZO
- zgromadzenie, zweryfikowanie i uzupełnienie istotnych dla ochrony informacji o obszarze i przedmiotach ochrony
- ocenę stanu ochrony przedmiotów ochrony
- ocenę istniejących i potencjalnych zagrożeń dla utrzymania lub osiągnięcia właściwego stanu przedmiotów ochrony
- ustalenie celów działań ochronnych do osiągnięcia w okresie obowiązywania PZO, z uwzględnieniem konieczności utrzymania/osiągnięcia właściwego stanu ochrony poprzez likwidację/ograniczenie istniejących i potencjalnych zagrożeń, oraz konieczności uzupełnienia stanu wiedzy, jeżeli jest on niewystarczający dla oceny stanu przedmiotów ochrony
- ustalenie działań ochronnych wynikających z wyznaczonych celów, w tym także działań z zakresu monitoringu realizacji celów, z uwzględnieniem zakresu, miejsca, terminu i kosztów realizacji, a także podmiotów odpowiedzialnych za realizację, podmiotów, których współdziałanie jest niezbędne, oraz technicznych uwarunkowań realizacji
- ustalenie wskazań do zmiany dokumentów planistycznych takich, jak wojewódzkie plany zagospodarowania przestrzennego, studia uwarunkowań i kierunków

zagospodarowania przestrzennego oraz miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego.

W celu ujednoczenia PZO powstających w kraju opracowany został szablon/formularz PZO, zastosowany również w pracach nad PZO dla OSOP Jezioro Dobskie.

Zgodnie z art. 28 ust. 5 *Ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody*, „Regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000, kierując się koniecznością utrzymania i przywracania do właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000”. Tak więc, po sporządzeniu projektu PZO następuje formalne ustanowienie PZO poprzez wydanie i opublikowanie (w Dzienniku Urzędowym Województwa) aktu prawa miejscowego, jakim jest zarządzenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska. Jeżeli chodzi o możliwość zmiany PZO, art. 28 ust. 5 *Ustawy* mówi, że „Plan zadań ochronnych może być zmieniony, jeżeli wynika to z potrzeb ochrony tych siedlisk przyrodniczych lub gatunków roślin i zwierząt.”

Skutki ustanowienia PZO

PZO jest aktem prawa miejscowego, w związku z czym formalnie obowiązuje wobec wszystkich osób fizycznych i prawnych w granicach OSOP (i ewentualnie na terenach sąsiednich, o ile PZO zawiera ustalenia dotyczące takich terenów). Z drugiej strony, w świetle *Ustawy z dnia 16 kwietnia o ochronie przyrody* oraz *Rozporządzenia z dnia 17 lutego 2010 r.*, PZO nie może zawierać powszechnych zakazów ani nakazów, a jedynie określone działania, za których wykonanie mają odpowiadać wymienione w PZO podmioty. W rezultacie, PZO mimo, że jest aktem prawa miejscowego, jest faktycznie bezpośrednio kierowany do stosunkowo wąskiej grupy podmiotów, które mają wdrażać działania ochronne. Na ogół są to te podmioty, które na danym obszarze Natura 2000 prowadzą działalność gospodarczą na siedliskach przyrodniczych i/lub siedliskach gatunków będących przedmiotami ochrony. W przypadku PZO dla OSOP Jezioro Dobskie będą to przede wszystkim podmioty władające terenami rolnymi, lasami i wodami.

PZO może jednak pośrednio wpływać na kształtowanie miejscowego prawa w zakresie planowania przestrzennego poprzez wskazywanie wytycznych do wojewódzkich planów zagospodarowania, studiów uwarunkowań i zagospodarowania przestrzennego gmin oraz miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Ze względu na lokalną skalę zagadnień, można się spodziewać, że w praktyce najistotniejsze będą wskazania do zmian studiów zagospodarowania przestrzennego gmin oraz do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Należy podkreślić, że ustalenie takich wskazań nie rodzą obowiązku zmiany tych dokumentów przez gminy. Wskazania te pełnią w ochronie określonego obszaru Natura 2000 podwójną rolę:

- stanowią one dla potencjalnych inwestorów, publicznych czy prywatnych, wskazówkę co do tego, jakiego typu przedsięwzięcia są na określonych terenach niedopuszczalne bądź niewskazane ze względu na cele ochrony obszaru Natura 2000 mimo, że w świetle istniejących gminnych dokumentów planistycznych mogą być realizo-

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

wane;

- stanowią dla władz gminnych wskazówkę przy sporządzaniu nowych dokumentów planistycznych.

Co do możliwości realizacji przedsięwzięć, należy podkreślić, że ustalenia PZO nie zastępują ani ocen oddziaływania przedsięwzięć na środowisko, ani strategicznych ocen oddziaływania na środowisko, sporządzanych dla planów i programów. Z drugiej strony, zgodnie z art. 37 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody*, jeżeli na obszarze Natura 2000 zostaną podjęte działania niezgodne z ustaleniami PZO, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska „nakazuje ich natychmiastowe wstrzymanie i podjęcie w wyznaczonym terminie niezbędnych czynności w celu przywrócenia poprzedniego stanu danego obszaru, jego części lub chronionych na nim gatunków”. Można więc liczyć się z tym, że na etapie opiniowania/ uzgadniania przedsięwzięć lub planów/programów (w tym dotyczących planowania przestrzennego) RDOŚ będzie negatywnie odnosił się do tych przedsięwzięć, planów lub programów, które są sprzeczne albo z działaniami zaplanowanymi w PZO, albo z zawartymi w PZO wskazaniem do dokumentów planistycznych.

Ponieważ PZO określa działania do realizacji przez określone podmioty, istotną sprawą jest to, kto ma ponieść koszty tych działań. W tej kwestii art. 36 ust. 3 *Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* stanowi, co następuje:

„Jeżeli działalność gospodarcza, rolna, leśna, łowiecka lub rybacka wymaga dostosowania do wymogów ochrony obszaru Natura 2000, na którym nie mają zastosowania programy wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości, regionalny dyrektor ochrony środowiska może zawrzeć umowę z właścicielem lub posiadaczem obszaru, z wyjątkiem zarządców nieruchomości Skarbu Państwa, która zawiera wykaz niezbędnych działań, sposoby i terminy ich wykonania oraz warunki i terminy rozliczenia należności za wykonane czynności, a także wartość rekompensaty za utracone dochody wynikające z wprowadzonych ograniczeń”.

Z powyższego wynika, że:

- na zwrot kosztów dostosowania działalności do wymogów ochrony PZO nie mogą liczyć Lasy Państwowe ani dzierżawcy jezior i gruntów rolnych stanowiących własność Skarbu Państwa
- na zwrot kosztów dostosowania działalności do wymogów ochrony PZO nie mogą liczyć rolnicy, którzy realizują programy rolnośrodowiskowe, będące programami wsparcia z tytułu obniżenia dochodowości
- zawarcie przez RDOŚ umów z ewentualnymi innymi podmiotami, które będą musiały dostosować swoją działalność do wymogów ochrony PZO, nie jest obligatoryjne.

Należy w tym miejscu podkreślić, że przedstawione ograniczenia odnoszą się tylko do kosztów dostosowywania działalności gospodarczej, rolnej, leśnej, łowieckiej lub ry-

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

backiej, a nie do kosztów działań o charakterze stricte ochronnym. Dla przykładu, nadleśnictwo, które na swoim terenie będzie musiało dostosować do wymogów PZO sposób rębego użytkowania lasów, nie będzie mogło liczyć na zwrot ewentualnych dodatkowych kosztów z tego tytułu, natomiast będzie mogło ubiegać się o rekompensatę np. za rozmieszczenie budek lęgowych dla gągoła, jeżeli takie działanie znajdzie się w PZO. Do kwestii kosztów realizacji działań wynikających z PZO odnosi się bowiem także art. 39 *Ustawy*, który brzmi następująco:

„Koszty związane z wdrożeniem i funkcjonowaniem sieci obszarów Natura 2000 w zakresie nieobjętym finansowaniem przez Wspólnotę są finansowane z budżetu państwa, a także z budżetów jednostek samorządu terytorialnego oraz ze środków Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej i wojewódzkich funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej.”

Z *Rozporządzenia z dnia 17 lutego 2010 w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* wynika, że w PZO nie określa się źródeł finansowania działań. Art. 39 *Ustawy* stanowi jednak mocną podstawę do ubiegania się o środki publiczne na realizację działań przewidzianych w PZO. Oczywiście, aby środki takie były dostępne w praktyce, należy równoległe z pracami nad PZO lub bezpośrednio po ich zakończeniu podjąć starania o zabezpieczenie odpowiednich kwot przez wymienione w art. 39 instytucje.

Spotkania dyskusyjne

W trakcie prac nad PZO przewiduje się przeprowadzenie 4 spotkań z przedstawicielami interesariuszy z OSOP. Będą to spotkania wspólne dla obszarów Natura 2000 PLH280045 Ostoja Północnomazurska i PLB280012 Jezioro Dobskie, przy czym dla obu obszarów powołany zostanie wspólny Zespół Lokalnej Współpracy. Spotkania będą jednym z elementów umożliwiającym społeczeństwu, w tym osobom i podmiotom prowadzącym działalność gospodarczą w OSOP, udział w pracach nad PZO. Ustalono następujący terminarz spotkań:

- 17.09.2013
- 09.10.2013
- 28.10.2013
- 15.11.2013

Spotkania będą miały na celu:

- zapoznanie interesariuszy z ideą sieci Natura 2000

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

- zapoznanie interesariuszy ze specyfiką OZW Ostoja Północnomazurska i OSOP Jezioro Dobskie
- omówienie przedmiotów ochrony w OZW Ostoja Północnomazurska i OSOP Jezioro Dobskie, w tym przedstawienie podstawowych informacji o chronionych siedliskach przyrodniczych oraz o biologii, wymogach siedliskowych i populacjach poszczególnych gatunków będących przedmiotami ochrony
- przedstawienie i przedyskutowanie zagrożeń dla poszczególnych przedmiotów ochrony
- przedstawienie i przedyskutowanie celów ochrony sformułowanych w stosunku do poszczególnych przedmiotów ochrony
- przedstawienie i przedyskutowanie propozycji działań dotyczących poszczególnych przedmiotów ochrony, w tym działań z zakresu ochrony czynnej, dostosowania metod gospodarowania, monitoringu realizacji PZO i uzupełniania stanu wiedzy o przedmiotach ochrony.

1.5. Ustalenie przedmiotów ochrony objętych Planem

Lp	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadł.	Pop. lęgowa	Pop. migr.	Ocena pop./ Stopień reprezent.	Ocena st. zach.	Ocena izol./względna powierzchnia	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z1	A239	Dzięcioł białogrzbiety	<i>Dendrocopos leucotos</i>		16			C	B	A	B	
pZ2	A058	Helmiatka	<i>Netta rufina</i>		2			B	B	B	B	
Z3	A067	Gągoł	<i>Bucephala clangula</i>		24			C	B	C	C	

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Lp	Kod	Nazwa polska	Nazwa łacińska	% pokrycia	Pop. osiadł.	Pop. lęgowa	Pop. migr.	Ocena pop./ Stopień reprezen.	Ocena st. zach.	Ocena izol./względna powierzchnia	Ocena ogólna	Opinia dot. wpisu
Z4	A391	Kormoran	<i>Phalacrocorax carbo</i>		700			B	B	C	B	

Gdzie symbol: S oznacza siedliska, R – rośliny, Z – zwierzęta (w tym ptaki). Uwaga: Siedliska i/lub gatunki nie wykazane jako przedmioty ochrony w SDF w momencie przystąpienia do sporządzenia PZO, a kwalifikujące się do tego o czym świadczy dostępna wiedza zaznaczamy indeksem „p” w kolumnie Lp. i wpisujemy kursywą.

Uwagi:

W poprzednich wersjach SDF **helmiatka *Nettia rufina*** miała ocenę D. Wg poprzedniego SDF liczebność helmiatki w OSOP wynosiła 0-2 par. Stanowiło to 0-13% krajowej populacji, oszacowanej na 15-20 par w Atlasie rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 [Sikora i in. (red.), Poznań 2007]. W ramach zleconej przez GDOŚ inwentaryzacji ornitologicznej z 2011 r. liczebność helmiatki oszacowano na 2 pary. Stanowiło to jedynie 10-13% krajowej populacji, oszacowanej na 15-20 par w raporcie Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Faza III, lata 2010-2012 [Sikora i in., Marki 2012]. Tym samym, w świetle § 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, istnieją podstawy do uznania helmiatki za przedmiot ochrony w OSOP Jezioro Dobskie

W poprzednich wersjach SDF wśród gatunków z oceną populacji wyższą niż D była **kania czarna *Milvus migrans***. Wg poprzedniego SDF liczebność kani czarnej w OSOP wynosiła 2-4 par. Stanowiło to 0,5-1,3% krajowej populacji, oszacowanej na 300-400 par w Atlasie rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 [Sikora i in. (red.), Poznań 2007]. W ramach zleconej przez GDOŚ inwentaryzacji ornitologicznej z 2011 r. liczebność kani czarnej oszacowano na 2 pary. Stanowiło to jedynie 0,2-0,4% krajowej populacji, oszacowanej na 450-1300 par w raporcie Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Faza III, lata 2010-2012 [Sikora i in., Marki 2012]. Tym samym, w świetle § 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, nie ma obecnie podstaw do uznania kani czarnej za przedmiot ochrony w OSOP Jezioro Dobskie.

W poprzednich wersjach SDF wśród gatunków z oceną populacji wyższą niż D był **orlik krzykliwy *Aquila pomarina***. Wg poprzedniego SDF liczebność orlika

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

krzykliwego w OSOP wynosiła 11-15 par. Stanowiło to 0,6-0,8% krajowej populacji, oszacowanej na 1800-2000 par w Atlasie rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 [Sikora i in. (red.), Poznań 2007]. W ramach zleconej przez GDOŚ inwentaryzacji ornitologicznej z 2011 r. liczebność orlika krzykliwego oszacowano na 11 par. Stanowiło to jedynie 0,3-0,5% krajowej populacji, oszacowanej na 2300-3300 par w raporcie Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Faza III, lata 2010-2012 [Sikora i in., Marki 2012]. Tym samym, w świetle § 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, nie ma obecnie podstaw do uznania orlika krzykliwego za przedmiot ochrony w OSOP Jezioro Dobskie.

 W poprzednich wersjach SDF wśród gatunków z oceną populacji wyższą niż D była **zielonka *Porzana parva***. Wg poprzedniego SDF liczebność zielonki w OSOP wynosiła 9-15 par. Stanowiło to 0,5-1,3% krajowej populacji, oszacowanej na 1200-1800 par w Atlasie rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004 [Sikora i in. (red.), Poznań 2007]. W ramach zleconej przez GDOŚ inwentaryzacji ornitologicznej z 2011 r. liczebność zielonki oszacowano na 9-10 par. Stanowiło to jedynie 0,5-0,8% krajowej populacji, oszacowanej na 1200-1800 par w raporcie Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000, Faza III, lata 2010-2012 [Sikora i in., Marki 2012]. Tym samym, w świetle § 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, nie ma obecnie podstaw do uznania zielonki za przedmiot ochrony w OSOP Jezioro Dobskie.

 W poprzednich wersjach SDF wśród gatunków z oceną populacji wyższą niż D był **żuraw *Grus grus***. Wg poprzedniego SDF liczebność żurawia w OSOP podczas przelotów wynosiła 990-3000 osobników. Według publikacji Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce [Wilk i in. (red), Marki 2010], w latach 2005-2008 liczebności żurawi na zlotowiskach wynosiła 990-2000 osobników. W ramach zleconej przez GDOŚ inwentaryzacji ornitologicznej z 2011 r. przeprowadzono we wrześniu kontrole pod kątem wykrycia zlotowiska żurawi, jednak wynik był negatywny. W 2013 r. w ramach prac nad PZO również przeprowadzono kilka kontroli wrześniowych. W granicach OSOP nie stwierdzono większych skupisk żurawi. Największe zgrupowanie, liczące ok. 200 osobników, stwierdzono pod koniec września na północ od Łabapy, ok. 2 km poza granicą OSOP. Według relacji M. Szablowskiego (leśnictwo Kamionki) żurawie od kilku lat nie zbierają się na zlotowiskach w OSOP. Liczebność populacji lęgowej żurawia w OSOP wynosi ok. 70 par, co stanowi znacznie mniej niż 1% krajowej populacji. Tym samym, w świetle § 5 Rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, nie ma obecnie podstaw do uznania żurawia za przedmiot ochrony w OSOP Jezioro Dobskie. Przyczyny zaniku zlotowiska żurawi w OSOP są nieznane.

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

1.6. Opis procesu komunikacji z różnymi grupami interesu.

Zgodnie z art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie przyrody sporządzający projekt planu zadań ochronnych umożliwi zainteresowanym osobom i podmiotom prowadzącym działalność w obrębie siedlisk przyrodniczych i siedlisk gatunków, dla których ochrony wyznaczono obszar Natura 2000, udział w pracach związanych ze sporządzaniem tego projektu.

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Na każdym etapie opracowania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie przyjęto zasadę otwartości i jawności w stosunku do wszystkich zainteresowanych grup społecznych. Takie założenie pozwoli na zapewnienie skuteczności ochrony poprzez wypracowanie sposobów ochrony/zadań ochronnych akceptowanych przez grupy interesu.

Wszelkie działania w zakresie konsultacji społecznych będą odbywały się w formie pisemnej. W tej formie przekazywane będą wszelkie wnioski ze strony zainteresowanych stron oraz informacje, podsumowania, zapytania itp.

Kanałem udostępniania informacji o projekcie Planu będzie Platforma Informacyjno-Komunikacyjna. Poza tym informacje dotyczące prac będą przekazywane członkom Zespołu Lokalnej Współpracy pocztą elektroniczną na podane przez nich adresy.

Ponadto założono przeprowadzenie czterech warsztatów (wspólnie dla obszarów Natura 2000 PLH280045 Ostoja Północnomazurska i PLB280012 Jezioro Dobskie):

- informacyjnego na etapie przystąpienia do opracowania projektu niniejszego dokumentu, które odbędzie się 17 września 2013 r. w sali udostępnionej przez Gminę Giżycko, mającego na celu przekazanie informacji o projekcie, przedstawienie najważniejszych problemów związanych z ochroną obszaru Natura 2000, wyłonienie członków Zespołu Lokalnej Współpracy spośród uczestników spotkania oraz wypracowanie wspólnej wizji ochrony obszaru Natura 2000, uwzględniającej obowiązek ochrony przedmiotów ochrony, wykorzystującej wiedzę naukową oraz lokalną na temat obszaru oraz potrzeby i dążenia osób i podmiotów korzystających z obszaru;
- dyskusyjnych – na etapie opracowania dokumentu planu zadań i konsultacji z ZLW.

Informacje odnośnie projektu planu zadań ochronnych zostaną umieszczone w gazecie lokalnej - „Gazeta Olsztyńska”, tablicy ogłoszeń RDOŚ, stronie internetowej RDOŚ <http://olsztyn.rdos.gov.pl/> w zakładce „Plany zadań ochronnych Natura 2000”. Informacje na temat warsztatów zostaną rozpropagowane poprzez umieszczenie na stronie internetowej RDOŚ w zakładce „Plany zadań ochronnych Natura 2000” oraz poprzez indywidualne zaproszenia wysyłane pocztą elektroniczną wszystkim interesariuszom.

Dokumentacja PZO będzie sukcesywnie udostępniana na Platformie Informacyjno-Komunikacyjnej w trakcie jej opracowywania.

Uwagi do Projektu Planu Zadań Ochronnych można zgłaszać na adres: pkwiatkowski@post.pl

Kluczowe grupy interesu, tj. o dominującym wpływie na obszar NATURA 2000, wynikającym ze skali lub charakteru prowadzonej działalności, będą na bieżąco zapraszane do udziału w procesie opracowania projektu, w ramach spotkań roboczych.

W przypadku wystąpienia zasadniczego konfliktu pomiędzy proponowanymi zadaniami ochronnymi a oczekiwaniami mieszkańców lub innych grup interesu przewiduje się możliwość zorganizowania spotkania z radą gminy przy udziale mieszkańców – w ramach sesji rady gminy.

Całość korespondencji wraz z protokołami ze spotkań i listami obecności będzie gromadzona w celu udokumentowania przebiegu procesu komunikacji.

1.7. Kluczowe instytucje/osoby dla obszaru i zakres ich odpowiedzialności

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Instytucja/osoby	Zakres odpowiedzialności	Adres siedziby instytucji/osoby	Kontakt
Marszałek Województwa Warmińsko-Mazurskiego	planowanie przestrzenne, polityka regionalna, promocja regionu województwa warmińsko-mazurskiego, udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. Emilii Plater 1 10-562 Olsztyn	tel: 89 521 90 00 fax: 89 521 95 69 e-mail: do@warmia.mazury.pl
Starostwo Powiatowe w Węgorzewie	regionalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie	ul. 3 Maja 17B 11-600 Węgorzewo	tel: 87 427 09 60 fax: 87 427 09 61 e-mail: starostwo@powiatwegorzewski.pl
Starostwo Powiatowe w Giżycku	regionalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie	Al. 1 Maja 14 11-500 Giżycko	tel: 87 428 59 58 fax: 87 428 55 06 e-mail: skrzynka@gizycko.starostwo.gov.pl
Starostwo Powiatowe w Kętrzynie	regionalne zadania planistyczne i zagadnienia inwestycyjne, realizacja polityki ochrony środowiska na obszarze powiatu, udostępnianie informacji w tym zakresie	Plac Grunwaldzki 1 11-400 Kętrzyn	tel: 89 751 75 00 fax: 89 751 24 01 e-mail: starostwo@starostwo.ketrzyn.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Urząd Miejski w Węgorzewie	lokalne zadania planistyczne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Zamkowa 3 11-600 Węgorzewo	tel: 87 427 54 00 fax: 87 427 54 01 e-mail: um@wegorzewo.pl
Urząd Gminy Giżycko	lokalne zadania planistyczne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Mickiewicza 33 11-500 Giżycko	tel: 87 429 99 60 fax: 87 429 99 76 e-mail: ugg@ugg.pl
Urząd Miasta i Gminy Ryn	lokalne zadania planistyczne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. K. Świerczewskiego 2 11-520 Ryn	tel: 87 429 39 60 fax: 87 421 80 34, 87 429 39 74 e-mail: miastoryn@miastoryn.pl
Urząd Gminy Kętrzyn	lokalne zadania planistyczne, realizacja zadań z zakresu ochrony środowiska na obszarze gminy, udostępnianie informacji o planowaniu przestrzennym i ochronie środowiska na obszarze gminy	ul. Tadeusza Kościuszki 2 11-400 Kętrzyn	tel: 89 751 24 74; 89 751 36 66; 89 751 34 45 fax: 89 751 2746 e-mail: ketrzyn@zgwrp.org.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Warszawie - Zarząd Zlewni Pojezierza Mazurskiego, Biebrzy i Czarnej Hańczy z siedzibą w Giżycku	nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem urządzeń wodnych, polityka hydrologiczna w zlewni, zawieranie umów z użytkownikami rybackimi	ul. Wodna 4 11-500 Giżycko	tel: 87 428 39 92 fax: 87 429 36 77 e-mail: gizycko@warszawa.rzgw.gov.pl
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Białymstoku	nadzór nad działalnością nadleśniczych	ul. Lipowa 51 15-424 Białystok	tel: 85 748 18 00 fax: 85 652 23 73 e-mail: rdlp@bialystok.lasy.gov.pl
Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Olsztynie	nadzór nad działalnością nadleśniczych	ul. Kościuszki 46/48 10-959 Olsztyn	tel: 89 527 21 70 fax: 89 521 02 10 e-mail: rdlp@olsztyn.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Giżycko	bezpośredni zarząd gruntami Skarbu Państwa pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych	ul. Słowiańska 2 11-500 Giżycko	tel: 87 429 98 65 fax: 87 429 98 63 e-mail: gizycko.biuro@bialystok.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Borki	bezpośredni zarząd gruntami Skarbu Państwa pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych	ul. 22 Lipca 4 11-612 Kruklanki	tel: 87 421 70 45 fax: 87 421 70 45; 87 421 70 53 e-mail: borki@bialystok.lasy.gov.pl
Nadleśnictwo Srokowo	bezpośredni zarząd gruntami Skarbu Państwa pozostającymi w zarządzie Lasów Państwowych	ul. Leśna 1 11-420 Srokowo	tel: 89 753 40 43 fax: 89 753 42 61 e-mail: pad.srokowo@olsztyn.lasy.gov.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Wojewódzki Sztab Wojskowy w Olsztynie	zadania z zakresu obronności kraju	ul. Jagiellońska 53 10-283 Olsztyn	tel: 89 542 18 65 fax: 89 542 18 63 e-mail: wswolsztyn@wp.mil.pl
Gospodarstwo Rybackie w Giżycku Sp. z o.o.	użytkownik rybacki m. in. Dargin, Dobskie, Kisajno, Łabap	Piękna Góra 4c 11-500 Giżycko	tel/fax: 87 428 54 08 e-mail: gizycko@elk.com.pl
Gospodarstwo Rybacko-Wędkarskie w Olsztynie	użytkownik rybacki m. in. jeziora Dejguny	ul. Kraska 145 18-400 Łomża	tel: 664 460 127; 508 849 141; 728 307 909 e-mail: projektryba@o2.eu ; gro@grolszty.pl
Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	organ nadzorujący obszar Natura 2000	ul. Dworcowa 60 10-437 Olsztyn	tel: 89 537 21 00 fax: 89 527 04 23 e-mail: sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl
Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska Olsztynie	kontrola przestrzegania przepisów o ochronie środowiska i racjonalnym użytkowaniu zasobów przyrody; organizowanie i koordynowanie państwowego monitoringu środowiska, prowadzenie badań jakości środowiska, obserwacji i oceny jego stanu oraz zachodzących w nim zmian; udział w postępowaniach dotyczących lokalizacji inwestycji	ul. 1-go Maja 13b 10-117 Olsztyn	tel: 89 522 08 00 tel/fax: 89 527 32 84 e-mail: sekretariat@wios.olsztyn.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Zakład Rybactwa Jeziorowego Instytutu Rybactwa Śródlądowego im. Stanisława Sakowicza w Olsztynie	działalność badawcza w zakresie doskonalenia i upowszechniania metod produkcji rybackiej w warunkach komercyjnego i wędkarskiego użytkowania jezior, wykorzystania gospodarki rybackiej jako narzędzia czynnej ochrony ekosystemów wodnych, zachowania bioróżnorodności jezior i ochrony cennych gatunków ryb i raków	ul. Rajska 2 11-500 Giżycko	tel: 87 428 38 81, 87 428 38 812 fax: 87 428 38 81 e-mail: zrj@infish.com.pl
Warmińsko-Mazurski Ośrodek Doradztwa Rolniczego w Olsztynie	prowadzenie doradztwa rolniczego obejmującego działania w zakresie rolnictwa, rozwoju wsi, rynków rolnych oraz wiejskiego gospodarstwa domowego, upowszechnianie programów rolnośrodowiskowych	ul. Jagiellońska 91 10-356 Olsztyn	tel/fax: 89 535 76 84, 89 526 44 39, 89 526 82 29 e-mail: sekretariat@w-modr.pl
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Giżycku	prowadzenie doradztwa rolniczego, upowszechnianie programów rolnośrodowiskowych	ul.Przemysłowa 2 11-500 Giżycko	tel/fax: 87 428 51 99 e-mail: pzdr.gizycko@w-modr.pl
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Węgorzewie	prowadzenie doradztwa rolniczego, upowszechnianie programów rolnośrodowiskowych	ul. Kraszewskiego 40 11-600 Węgorzewo	tel/fax: 87 427 12 21 e-mail: pzdr.wegorzewo@w-modr.pl
Powiatowy Zespół Doradztwa Rolniczego w Kętrzynie	prowadzenie doradztwa rolniczego, upowszechnianie programów rolnośrodowiskowych	Plac Grunwaldzki 1 11-400 Kętrzyn	tel/fax 89 751 30 93 e-mail: pzdr.ketrzyn@w-modr.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza	działalność na rzecz rozwiązywania problemów rolnictwa, reprezentowanie interesów rolników, działania m.in. na rzecz ekologii i ochrony dziedzictwa przyrodniczego, w szczególności kształtowania świadomości ekologicznej producentów rolnych	ul. Lubelska 43A 10-410 Olsztyn	tel/fax: 89 534 05 67, 89 527 71 89 e-mail: wmirol@wmirol.org.pl
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Oddział w Olsztynie	nadzór nad realizacją programów rolno-środowiskowych i przestrzeganiem zasad wzajemnej zgodności	ul. Św. Wojciecha 2, 10-038 Olsztyn	tel: 89 521 09 20 tel: 89 521 09 22 fax: 89 521 09 20 e-mail: warmińsko_mazurski@arimr.gov.pl
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Mazurski Oddział Regionalny – Biuro Powiatowe w Giżycku	nadzór nad realizacją programów rolno-środowiskowych i przestrzeganiem zasad wzajemnej zgodności	Plac Grunwaldzki 9 11-500 Giżycko	tel/fax: 87 428 89 82 e-mail: bp253@arimr.gov.pl
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Mazurski Oddział Regionalny – Biuro Powiatowe w Węgorzewie	nadzór nad realizacją programów rolno-środowiskowych i przestrzeganiem zasad wzajemnej zgodności	ul. Jaracza 1 11-600 Węgorzewo	tel: 87 427 00 52 fax: 87 427 50 18 e-mail: bp266@arimr.gov.pl
Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa Mazurski Oddział Regionalny – Biuro Powiatowe w Kętrzynie	nadzór nad realizacją programów rolno-środowiskowych i przestrzeganiem zasad wzajemnej zgodności	ul. Mazurska 18 11-400 Kętrzyn	tel: 89 751 89 12 fax: 89 751 43 83 e-mail: krawczyk.bozena@arimr.gov.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Agencja Nieruchomości Rolnych Oddział Terenowy w Olsztynie	zarządzanie gruntami rolnymi we władaniu Skarbu Państwa	ul. Głowackiego 6 10-448 Olsztyn	tel: 89 524 88 01 fax. 89 524 88 02 e-mail: olsztyn@anr.gov.pl
Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie	zarządzanie w imieniu marszałka województwa infrastrukturą gospodarki wodnej	ul. Partyzantów 24 10-526 Olsztyn	tel: 89 521-71-00, fax. 89 521-71-01, e-mail: sekretariat@zmiuw.pl
Zarząd Melioracji i Urzędzeń Wodnych w Olsztynie – Oddział Rejonowy w Giżycku	zarządzanie w imieniu marszałka województwa infrastrukturą gospodarki wodnej	ul. Łuczańska 1 11-500 Giżycko	tel: 87 428 42 89 e-mail: gizycko@zmiuw.pl
Komitet Ochrony Orłów	organizacja pozarządowa - ochrona ptaków drapieżnych	ul. Niepodległości 53/55 10-044 Olsztyn	tel.: 89 535 32 54 fax: 89 535 32 54 kontakt@koo.org.pl
Ogólnopolskie Towarzystwo Ochrony Ptaków	organizacja pozarządowa - ochrona dzikich ptaków i ich siedlisk, działania zmierzające do zachowania i promowania dziedzictwa przyrodniczego	ul. Odrowąza 24 05-270 Marki k. Warszawy	tel.: 22 761 82 05; 22 188 50 81 fax: 22 761 90 51 e-mail: biuro@otop.org.pl
Klub Przyrodników	organizacja pozarządowa - ochrona przyrody	ul. 1 Maja 22 66-200 Świebodzin	tel/fax: 68 382 82 36 e-mail: kp@kp.org.pl
Stowarzyszenie Kochamy Mazury	organizacja pozarządowa - ochrona walorów krajobrazowych, przyrodniczych i kulturowych Mazur	Al. Wojska Polskiego 8 Skr. poczt. nr 6 11-500 Giżycko	tel: 534 711 670 e-mail: kontakt@kochamymazury.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich	organizacja pozarządowa - inicjowanie i wspomaganie działań na rzecz ochrony regionu Wielkich Jezior Mazurskich	ul. Nowowiejska 4a 11-500 Giżycko	tel: 87 428 04 13; 87 428 04 90 fax: 87 428 04 91 e-mail: fundacja@jeziora.com.pl
Stowarzyszenie Właścicieli Ogródków Działkowych „Folwark-Fuleda” w Fuledzie	organizacja pozarządowa - propagowanie rekreacji, aktywnego wypoczynku i sportu oraz ochrona środowiska na terenie ogródków działkowych	ul. Suwalska 14a lok. 24 11-500 Giżycko	tel: 87 429 26 95
Przedsiębiorstwo Rolne Dobrol Sp. z o.o.	przedsiębiorstwo prywatne - produkcja rolnicza	Doba 2a 11-500 Giżycko	tel. 87 428 15 90; 87 428 15 91 e-mail:

1.8. Zespół Lokalnej Współpracy

Imię i nazwisko	Funkcja	Nazwa instytucji /grupy interesu, którą reprezentuje	Kontakt
Iwona Mirowska-Ibron	<i>Planista Regionalny</i>	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	iwona.mirowska-ibron.olsztyn@rdos.gov.pl 89 537 21 09
Maria Mellin	<i>Zastępca Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska, Regionalny Konserwator Przyrody</i>	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	sekretariat.olsztyn@rdos.gov.pl 89 537 21 00
Piotr Kwiatkowski	<i>Koordynator Planu</i>	ŚRODOWISKO S.C. - Wykonawca	pkwiatkowski@post.pl 609 242 908
Magdalena Zembik	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	magdalena.zembik.olsztyn@rdos.gov.pl 89 537 21 07
Aleksandra Krzysztoń-Rzodkiewicz	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie	aleksandra.krzyszton-rzodkiewicz.olsztyn@rdos.gov.pl 89 537 21 09

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Barbara Tyszkiewicz	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie Wydział Spraw Terenowych II Etłk	barbara.tyszkiewicz.olsztyn@rdos.gov.pl 87 621 17 55
Albert Zabielski	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Olsztynie Wydział Spraw Terenowych II Etłk	albert.zabielski.olsztyn@rdos.gov.pl 87 621 17 55
Mariola Kwiatkowska	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Środowisko S.C.	pkwiatkowski@post.pl 604 247 332
Jolanta Palczewska	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Starostwo Powiatowe w Giżycku	skrzynka@gizycko.starostwo.gov.pl 87 428 59 58 w. 53
Ewa Wojnowska	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Urząd Miejski w Węgorzewie	ochronasrodowiska@umw.internetdsl.pl 87 427 54 36; 504 132 365
Ewelina Serkis	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Urząd Miejski w Węgorzewie	architektura@wegorzewo.pl 87 427 54 11
Artur Pawlukowski	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Urząd Gminy Giżycko	komunalne@ugg.pl 87 429 99 81
Anna Sawicka-Mułyk	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	RZGW Warszawa Zarząd Zlewni w Giżycku	as.gizycko@warszawa.rzgw.gov.pl 87 428 22 09

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Tomasz Mułyk	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	RZGW Warszawa Zarząd Zlewni w Giżycku	nw.gizycko@warszawa.rzgw.gov.pl 87 428 29 46
Krzysztof Stachowski	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	RZGW Warszawa Zarząd Zlewni w Giżycku	ks.gizycko@warszawa.rzgw.gov.pl 87 428 49 64
Małgorzata Gruca	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	RDLP Olsztyn	malgorzata.gruca@olsztyn.lasy.gov.pl 692 900 876
Grażyna Czalej-Gawrycka	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Nadleśnictwo Giżycko	grazyna.czalej@bialystok.lasy.gov.pl 508 106 377
Marek Werkowski	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Nadleśnictwo Giżycko	gizycko.biuro@bialystok.lasy.gov.pl 87 429 98 65
Waldemar Stanisław Stelmasiewicz	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Nadleśnictwo Giżycko	s.stelmasiewicz@bialystok.lasy.gov.pl 87 429 98 65
Tomasz Jasiński	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Nadleśnictwo Giżycko	t.jasinski@bialystok.lasy.gov.pl 87 429 98 65
Piotr Gawrycki	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Nadleśnictwo Borki	piotr.gawrycki@bialystok.lasy.gov.pl 502 535 777
Anna Sznajderowicz	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Nadleśnictwo Borki	anna.sznajderowicz@bialystok.lasy.gov.pl 87 421 70 45 w. 36

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Adam Wojnowski	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	PZW Gospodarstwo Rybackie PZW w Węgorzewie	pzw@suwalki.com.pl 87 427 31 10
Sabina Kirson	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	WIOŚ Olsztyn	s.kirson@wios.olsztyn.pl
Helena Wróblewska	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	WIOŚ Olsztyn Delegatura Giżycko	h.wroblewska@wios.olsztyn.pl
Piotr Traczuk	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Instytut Rybactwa Śródlądowego	ptraczuk@infish.com.pl
Jolanta Herbich	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Ośrodek Doradztwa Rolniczego	jola.pgr@wp.pl 606 981 623
Zofia Matyjasek	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Warmińsko-Mazurska Izba Rolnicza	87 429 13 87
Marzena Burzych	<i>Członek Zespołu Lokalnej Współpracy</i>	Fundacja Ochrony Wielkich Jezior Mazurskich	m.burzych@jeziora.com.pl 87 428 04 13

2. Etap II Opracowanie projektu Planu

Moduł A

2.1. Informacja o obszarze i przedmiotach ochrony

Typ informacji	Dane referencyjne	Zakres informacji	Wartość informacji	Źródło dostępu do danych
<i>Materiały publikowane</i>	Akty prawne dotyczące ustanowienia istniejących form ochrony	Wykazy form ochrony przyrody oraz akty prawne ustanawiające formy ochrony przyrody na terenie OSOP	Kluczowa	Pliki PDF i inne, www.olsztyn.rdos.gov.pl
	Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1983-2004 (red. A Sikora, Z. Rodhe, M. Gromadzki, G. Neubauer, P. Chylarecki), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2007	Dane o wielkości, rozmieszczeniu i trendach krajowych populacji ptaków (podstawa do wyznaczenia przedmiotów ochrony w OSOP)	Kluczowa	Bogucki Wydawnictwo Naukowe, papier
	P. Chylarecki, Z. Rohde, A. Sikora, Z. Cenian. Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Faza I, Etap IV. Zadanie IX. Raport do KE. Materiały do raportu do Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2006-2008 w części dotyczącej monitoringu - wersja ostateczna. GIOŚ, Warszawa 2008	Dane o wielkości, rozmieszczeniu i trendach krajowych populacji ptaków (podstawa do wyznaczenia przedmiotów ochrony w OSOP)	Duża	PDF www.monitoringptakow.gios.gov.pl

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

A. Sikora, P. Chylarecki, L. Kuczyński, G. Neubauer, T. Chodkiewicz, B. Woźniak. Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Faza III, lata 2010-2012. Etap VII. Zadanie 14. Opracowanie końcowej wersji raportu dla KE z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w zakresie monitoringu. GIOŚ, Warszawa, 2012	Dane o wielkości, rozmieszczeniu i trendach krajowych populacji ptaków (podstawa do wyznaczenia przedmiotów ochrony w OSOP)	Kluczowa	PDF www.mtpl.otop.org.pl
Red. P. Chylarecki, A. Sikora, Z. Cenian. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. BMS, Warszawa 2009	Dane o rozmieszczeniu i zagęszczeniach populacji krajowych ptaków z Załącznika I DP oraz o ich wymaganiach siedliskowych	Bardzo duża	Papier
Red. T. Wilk, M. Jujka, J. Krogulec, P. Chylarecki. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki, 2010	Dane o wielkości populacji ptaków w OSOP w latach 2005-2008, dane do analizy trendów	Bardzo duża	Papier
Standardowy Formularz Danych dla OSOP Jezioro Dobskie (2002-2011)	Dane o wielkości populacji ptaków w OSOP, dane do analizy trendów	Bardzo duża	PDF www.olsztyn.rdos.gov.pl
Baza danych z wynikami monitoringu ptaków GIOŚ	Dane o wielkości, rozpowszechnieniu i trendach populacji ptaków kraju i w OSOP	Duża	www.monitoringptakow.gios.gov.pl
Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (część I), s. 314. T. 8 (część II), s. 447	Charakterystyka biologii, rozmieszczenia w kraju (w tym w regionie), trendów populacyjnych i typowych zagrożeń gatunków będących przedmiotami ochrony	Bardzo duża	www.natura2000.gdos.gov.pl pliki PDF
Ortofotomapy i mapy topograficzne OSOP, przekazane przez RDOŚ Olsztyn	Szczegółowe informacje o topografii, rzeczywistym użytkowaniu gruntów i zabudowie w OSOP	Bardzo duża	RDOŚ Olsztyn, pliki rastrowe; www.geoportal.gov.pl
Corine Land Cover	Mapa pokrycia terenu wykonana na podstawie wielospektralnych zdjęć satelitarnych	Duża	http://www.eea.europa.eu/themes/landuse/interactive/clc-download

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

	The IUCN Red List of Threatened Species	Dane o wielkości i rozmieszczeniu populacji, trendach i zagrożeniach w skali światowej (m.in. do oceny stopnia izolacji populacji lokalnych)	Duża	www.iucnredlist.org
	Czeszczewik D. Foraging behaviour of White-backed Woodpeckers <i>Dendrocopos leucotos</i> in a primeval forest (Białowieża National Park, NE Poland): dependence on habitat resources and season. <i>Acta Ornithologica</i> Vol 44 (2009) No. 2	Zwyczaje żywieniowe dzięcioła białogrzbietego	Istotna	<i>Acta ornithologica</i>
	Czeszczewik D. Marginal differences between random pots and plots used by White-backed Woodpeckers demonstrates supreme primeval quality of the Białowieża National Park, Poland. <i>Ornis Fennica</i> 86:30-37. 2009	Zwyczaje żywieniowe dzięcioła białogrzbietego	Istotna	<i>Orthis</i>
	Czeszczewik D. Wide intersexual niche overlap of the specialized White-backed Woodpecker <i>Dendrocopos leucotos</i> under the rich primeval stands in the Białowieża Forest, Poland. <i>Ornis Polonica</i> 2010, 51; 241-251	Zwyczaje żywieniowe dzięcioła białogrzbietego	Istotna	
	Wpływ kormorana i innych zwierząt drapieżnych na stan i perspektywy krajowej ichtiofauny. Krzywosz T. Traczuk P., Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie	Zwyczaje żywieniowe kormorana i jego wpływ na rybactwo	Istotna	
	Kormoran na jeziorach Warmii i Mazur - liczebność, dieta oraz wpływ na rybostan i rybactwo. Krzywosz T. Traczuk P., Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie	Zwyczaje żywieniowe kormorana i jego wpływ na rybactwo, zmiany liczebności kormorana w koloniach na Warmii i Mazurach	Duża	
<i>Materiały niepublikowane</i>	Dokumentacja do planu ochrony rezerwatu przyrody „Jezioro Dobskie”	Opis rezerwatu, dane dotyczące występowania siedlisk i gatunków	Istotna	PDF, RDOŚ Olsztyn

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

	Inwentaryzacja ornitologiczna obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie, Oddział BULiGL w Olsztynie, 2011 r.	Informacje na temat występowania oraz liczebności populacji ptaków wymienionych w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej oraz regularnie występujących ptaków migrujących	Kluczowa	GDOŚ, RDOŚ pliki doc, shp
	System Informatyczny Lasów Państwowych	Graficzno-tekstowa baza danych dotycząca stanu lasów i gospodarki leśnej w Lasach Państwowych	Kluczowa	RDLP Białystok; RDLP Olsztyn
	Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Borki Obrębów: Borki, Przerwanki, Węgorzewo na okres 01.01.2010 - 31.12.2019. Wyk. BULiGL	Charakterystyka lasów i walorów przyrodniczych Nadleśnictwa oraz planowanych działań z zakresu gospodarki leśnej	Kluczowa	Nadleśnictwo Borki
	Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Giżycko na lata 2007-2016. Wyk. BULiGL	Charakterystyka lasów i walorów przyrodniczych Nadleśnictwa oraz planowanych działań z zakresu gospodarki leśnej	Kluczowa	Nadleśnictwo Giżycko
	Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Srokowo na lata 2010-2019. Wyk. BULiGL	Charakterystyka lasów i walorów przyrodniczych Nadleśnictwa oraz planowanych działań z zakresu gospodarki leśnej	Kluczowa	Nadleśnictwo Srokowo
<i>Raporty</i>	Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego z lat 1999-2011	Wyniki monitoringu jeziora Dobskiego	Duża	www.wios.olsztyn.pl Biblioteka Monitoringu Środowiska WIOŚ Olsztyn

2.2. Ogólna charakterystyka obszaru

Usytuowanie OSOP

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego, OSOP Jezioro Dobskie znajduje się w Mezoregionie Krainy Wielkich Jezior Mazurskich, Makroregionie Pojezierza Mazurskiego, Podprovincji Pojezierzy Wschodniobałtyckich i Prowincji Niżu Wschodniobałtycko-białoruskiej. Według regionalizacji geobotanicznej J.M. Matuszkiewicza, OSOP leży w Okręgu Mrągowsko-Giżyckim Podkrainy Mazurskiej.

Geologia i gleby

Jeziora i zasadnicze rysy rzeźby terenu, w którym znajduje się OSOP zostały ukształtowane w wyniku ostatniego zlodowacenia. Utworami powierzchniowymi są przede wszystkim plejstocenne gliny zwałowe, piaski i żwiry morenowe, którym miejscami towarzyszą piaski kemów (południowa część półwyspu Fuleda), holocenne piaski i mułki jeziorne oraz holocenne torfy (obniżenia terenu o utrudnionym odpływie). Piaski i żwiry sandrowe zajmują niewielką powierzchnię między jeziorem Dejguny a półwyspem Fuleda. Gleby w dużym stopniu odzwierciedlają charakter powierzchniowych utworów geologicznych. Przeważają stosunkowo żyzne gleby brunatne właściwe lub kwaśne, natomiast na terenach, gdzie zalegają piaski i żwiry sandrowe bądź kemowe, wykształciły się na ogół słabsze gleby rdzawe wylugowane. W miejscach będących pod wpływem płytkich wód gruntowych wykształciły się głównie gleby torfowe i murszowe, z których część, po na ogół sztucznym odwodnieniu, przekształciła się w gleby czarne.

Hydrologia i hydrografia

Do XVI-XVII wieku jeziora kompleksu Mamr stanowiły odrębne zbiorniki wodne, które połączyły się prawdopodobnie w wyniku wybudowania na rzece Węgorapie jazu młyna wodnego. Pod względem hydrograficznym cały obszar OSOP należy właśnie do zlewni Węgorapy, która jest lewym dopływem Pregoły. Jezioro Dobskie, mezo-eutroficzny zbiornik o powierzchni około 1800 ha, łączy się poprzez cieśninę o szerokości ok. 900 m z akwem Łabap-Dargin. Jezioro Dejguny leży w zlewni pośredniej kompleksu Mamr. Jest to zbiornik mezotroficzny o powierzchni około 760 ha, oddający swoje wody do jeziora Tajty za pośrednictwem niedużego ciekłu.

Rzeźba terenu i użytkowanie gruntów

W OSOP zachował się typowy, morenowy krajobraz młodoglacjalny z licznymi pagórkami i bezodpływowymi obniżeniami terenu oraz głębokimi, czystymi jeziorami.

Podstawowa struktura użytkowania gruntów jest następująca:

- lasy 35%
- wody 28%
- tereny rolnicze 36%
- tereny zainwestowane (drogi, zabudowa) 1%

W granicach OSOP znajduje się wieś Doba i część wsi Kamionki oraz osady Fuleda i Dziewiszewo. W sąsiedztwie ostoi leżą wsie Kronowo, Parcz, Pilwa i Radziejewo. Jeziora OSOP są użytkowane rybacko, a znaczna większość lasów to lasy gospodarcze.

Lasy skupiają się w zachodniej części OSOP oraz między jeziorami Dobskie i Dejguny. Są to przede wszystkim lasy liściaste i mieszane, reprezentujące różne typy siedliskowe, od olsów po lasy świeże i lasy mieszane świeże. Siedliska borowe stanowią niewielki odsetek powierzchni leśnej.

Tereny rolnicze są w znacznej większości użytkowane jako grunty orne, przy czym w strukturze własności dominują duże gospodarstwa towarowe utworzone na bazie dawnych PGR-ów.

Wewnętrzne i zewnętrzne powiązania ekologiczne

Jeziora OSOP wchodzi w skład systemu Wielkich Jezior Mazurskich (Dobskie) lub są z nim ściśle powiązane (Dejguny). Jeśli chodzi o ekosystemy leśne obszaru, w tym przede wszystkim najcenniejsze lasy na zachód od kompleksu Mamr, to są one powiązane przestrzennie z przerywanym pasem żyznych lasów, ciągnących się od Sterławek Wielkich na południu do jeziora Rydzówka na północy.

Do ważniejszych powiązań OSOP Jezioro Dobskie z innymi obszarami Natura2000 należą:

- powiązanie z Ostoją Północnomazurską (obszary częściowo zachodzą na siebie)
- powiązanie z Ostoją nad Oświnem, Ostoją Jezioro Oświn i Okolice i Ostoją Warmińską poprzez lasy nad Kanałem Mazurskim
- powiązanie z Ostoją Piską, Puszcą Piską i Bagnami Nietlickimi poprzez jeziora centralnej części szlaku WJM (od Niegocina do Mikołajskiego)
- powiązanie z Ostoją Borecką i Puszcą Borecką poprzez Ostoję Północnomazurską i pas lasów ciągnących się od Pieczarek przez Pozezdrze do Kut

Istniejące formy ochrony przyrody

Wschodnia część OSOP Jezioro Dobskie pokrywa się częściowo z obszarem o znaczeniu wspólnotowym Ostoja Północnomazurska. W granicach OSOP znajduje się rezerwat przyrody Jezioro Dobskie. Większość OSOP (z wyjątkiem terenu gminy Kętrzyn) znajduje się w granicach Obszaru Chronionego Krajobrazu Wielkich Jezior Mazurskich. Południowo-zachodni kraniec OSOP zachodzi na Obszar Chronionego Krajobrazu rzeki Guber.

Gospodarka

Kluczowymi gałęziami gospodarki na terenie OSOP były i są rolnictwo, leśnictwo i rybactwo. Z tych trzech dziedzin rybactwo uległo największej marginalizacji, natomiast rolnictwo, w którym od wieków dominowała wielka własność ziemska, po kilkunastu latach regresu przeżywa ponowny okres prosperity. Już od stulecia systematycznie rośnie znaczenie turystyki, w tym szczególnie turystyki wodnej i pobytowej. W OSOP i jego sąsiedztwie turystyka odbywa wciąż stosunkowo niewielką rolę, ale istnieje

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

wyraźna presja na rozwój rekreacji indywidualnej, zarówno w wersji najprostszej (ogródki działkowe), jak i najbardziej luksusowej (wielkie letnie rezydencje). Rozwój tych niezwykle ekstensywnych form turystyki jest obecnie jednym z największych zagrożeń dla walorów przyrodniczo-krajobrazowych ostoi.

2.3. Struktura własności i użytkowania gruntów (Dane o użytkowaniu i pokryciu terenu z programu CORINE Land Cover 2006).

Typy użytków gruntowych	Typ własności	Powierzchnia użytków w ha	% udział powierzchni w obszarze
<i>Lasy</i>	<i>Skarb Państwa</i>	2546,6	36,5
<i>Grunty orne poza zasięgiem urzędzeń nawadniających</i>	<i>Własność prywatna</i>	2122,4	30,4
<i>Łąki, pastwiska</i>	<i>Własność prywatna</i>	176,9	2,5
<i>Złożone systemy upraw i działek</i>	<i>Własność prywatna</i>	107,3	1,5
<i>Tereny zajęte głównie przez rolnictwo z dużym udziałem roślinności naturalnej</i>	<i>Własność prywatna</i>	50,7	0,7
<i>Bagna śródlądowe</i>	<i>Własność prywatna</i>	57,1	0,8
<i>Wody</i>	<i>Skarb Państwa</i>	1906,2	27,3
	<i>Własność prywatna</i>	18	0,3

Dane w warstwie informacyjnej systemów informacji przestrzennej GIS w nieprzetworzonej formie otrzymanej ze źródła referencyjnego, oraz PDF - Załącznik nr 5..

2.4. Zagospodarowanie terenu i działalność człowieka

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
Różne użytki rolne	<i>Głównie własność prywatna</i>	78,08	Program rolnośrodowiskowy (PRŚ), Wariant (W) 1.1. Zrównoważony system gospodarowania
Różne użytki rolne		14,60	PRŚ, W 1.1. Zrównoważony system gospodarowania PRŚ, W 3.1.2 Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach na obszarach Natura 2000
Różne użytki rolne		17,95	PRŚ, W 1.1. Zrównoważony system gospodarowania PRŚ, W 8.3.1 Międzyplon ścierniskowy
Grunty orne		73,46	PRŚ W 2.1 Uprawy rolnicze, dla których zakończono okres przestawiania
Grunty orne		71,86	PRŚ W 2.2 Uprawy rolnicze w okresie przestawiania
Trwałe użytki zielone		3,68	PRŚ W 2.3 Trwałe użytki zielone, dla których zakończono okres przestawiania
Trwałe użytki zielone		6,75	PRŚ W 2.3 Trwałe użytki zielone, dla których zakończono okres przestawiania PRŚ, W 3.1.2 Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach na obszarach Natura 2000
Trwałe użytki zielone		33,52	PRŚ W 2.3 Trwałe użytki zielone, dla których zakończono okres przestawiania PRŚ, W 5.1 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków (na obszarach Natura 2000)
Trwałe użytki zielone		3,50	PRŚ, W 2.4 Trwałe użytki zielone w okresie przestawiania PRŚ, W 3.1.2 Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach na obszarach Natura 2000

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Typy użytków	Typ własności	Powierzchnia objęta dopłatami UE w ha	Rodzaj dopłaty, działania/priorytetu/programu,
Grunty orne		1,29	PRŚ, W 2.5 Uprawy warzywne, dla których zakończono okres przestawiania
Grunty orne		0,14	PRŚ, W 2.6 Uprawy warzywne w okresie przestawiania
Trwałe użytki zielone		38,18	PRŚ, W 3.1.2 Ekstensywna gospodarka na łąkach i pastwiskach na obszarach Natura 2000
Trwałe użytki zielone		60,98	PRŚ, W 5.1 Ochrona siedlisk lęgowych ptaków (na obszarach Natura 2000)
Grunty orne		4,15	PRŚ, W 8.2.1 Międzyplon ozimy

Dane w formacie xls w nieprzetworzonej formie otrzymanej ze źródła referencyjnego - Załącznik nr 6.

2.5. Istniejące i projektowane plany/programy/projekty dotyczące zagospodarowania przestrzennego

Tytuł opracowania	Instytucja odpowiedzialna za przygotowanie planu/programu/wdrażanie projektu	Ustalenia planu/programu/projektu mogące mieć wpływ na przedmioty ochrony	Przedmioty ochrony objęte wpływem opracowania	Ustalenia dot. działań minimalizujących lub kompensujących
Uchwała Nr XII/130/07 Rady Gminy Giżycko z dnia 21 grudnia 2007 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy Giżycko	Gmina Giżycko	Rozległe tereny planowanej zabudowy nad jeziorami Dobskie, Dziewiszewskie i Dejguny – prawdopodobny wielokrotny wzrost antropopresji na brzegi jezior i lasy, a w rezultacie pogorszenie warunków bytowania helmiatki, gągoła i dzięcioła białogrzbietego i potencjalnie silne negatywne oddziaływania na szereg innych gatunków z Załącznika I (gatunki strefowe – bielik, kania czarna, orlik krzykliwy, gatunki szuwarowe - zielonka)	Helmiatka Gągoł Dzięcioł białogrzbiety	

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>Uchwała Nr XXI/193/04 Rady Gminy Giżycko z dnia 31 sierpnia 2004 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Giżycko we wsi Fuleda, obręb geodezyjny Kamionki (I) - (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. nr 121 z dnia 03.09.2004, poz. 1563)</p>	<p>Gmina Giżycko</p>	<p>Oddziaływania na dość niskim poziomie – znaczna część inwestycji wynikających z ustaleń planu została już zrealizowana. Potencjalne oddziaływania na strefę brzegową jeziora Kisajno (poza OSOP), stanowiącą siedlisko gągoła. Potencjalne niewielkie negatywne oddziaływania na dzięcioła białogrzbietego (nasilenie penetracji lasów i zadrzewień na Fuledzie). Potencjalnie znaczące oddziaływania na gatunki ptaków szponiastych objęte ochroną strefową (orlik krzykliwy, kania czarna, bielik)</p>	<p>Gągoł Dzięcioł białogrzbiety</p>	
---	----------------------	---	--	--

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>Uchwała Nr XVII /209/2012 Rady Gminy Giżycko z dnia 22 maja 2012 r. w sprawie uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gminy Giżycko we wsi Fuleda, obręb geodezyjny Kamionki (I) – (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. z dnia 17 lipca 2012 r., poz. 2044)</p>	<p>Gmina Giżycko</p>	<p>Oddziaływania na dość niskim poziomie – poszerzenie terenów zabudowy we wschodniej części półwyspu Fuleda; znaczna część inwestycji wynikających z ustaleń planu została już zrealizowana. Potencjalne oddziaływania na strefę brzegową jeziora Kisajno (poza OSOP), stanowiącą siedlisko gągoła. Potencjalne niewielkie negatywne oddziaływania na dzięciola białogrzbiatego (nasilenie penetracji lasów i zadrzewień na Fuledzie). Potencjalnie znaczące oddziaływania na gatunki ptaków szponiastych objęte ochroną strefową (orlik krzykliwy, kania czarna, bielik)</p>	<p>Gągoł Dzięciół białogrzbiety</p>	
<p>Uchwała Nr XXX/348/09 Rady Gminy Giżycko z dnia 28 sierpnia 2009 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego dla części obrębu wsi Kamionki gmina Giżycko – (Dz. Urz. Woj. Warm.-Maz. Nr 83 z dnia 15 czerwca 2010 r., poz. 1358)</p>	<p>Gmina Giżycko</p>	<p>Zabudowa rekreacyjna w pobliżu jeziora Dobskiego, na północ od wsi Doba. Potencjalnie istotne oddziaływania pośrednie na strefę brzegową jezior, jeżeli dopuści się do dewastacji linii brzegowej na wysokości projektowanej zabudowy (bardzo częsta konsekwencja realizacji tego typu przedsięwzięć – dzikie dojścia do brzegu, pomosty itp.)</p>	<p>Helmiatka Gągoł</p>	

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>Uchwała Nr 282/02 Rady Gminy Giżycko z dnia 18.04.2002 r. w sprawie uchwalenia miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego zabudowy rekreacyjnej we wsi Kamionki</p>	<p>Gmina Giżycko</p>	<p>Zabudowa pensjonatowo-rekreacyjna na północnym brzegu j. Dejguny, ok. 1 km od OSOP. Możliwe pośrednie oddziaływania na niskim poziomie – dewastacja fragmentu linii brzegowej, nasilenie penetracji okolicznych lasów i jezior</p>	<p>Hełmiatka Gagoł Dzięcioł białogrzbiety</p>	
<p>Uchwała Nr XV/109/99 Rady Miejskiej w Węgorzewie z dnia 27.09.1999 r. w sprawie uchwalenia studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Węgorzewo</p>	<p>Gmina Węgorzewo</p>	<p>Nowa zabudowa nad jeziorem Dobskim w pobliżu Radziej i Jerzykowa. Część negatywnych oddziaływań już się zmaterializowała – na wysokości nowej zabudowy rekreacyjnej koło Radziej nastąpiła dewastacja blisko 200 m linii brzegowej jeziora Dobskie. Możliwe dalsze oddziaływania tego typu w pobliżu planowanej zabudowy. Planowana zabudowa w Jerzykowie wokół zatopionej olszyny – potencjalnego żerowiska dzięcioła białogrzbietego.</p>	<p>Hełmiatka Gagoł Dzięcioł białogrzbiety</p>	
<p>Uchwała nr XXVIII/173/2005 Rady Gminy Kętrzyn z dnia 26 stycznia 2005 roku w sprawie uchwalenia Zmiany Studium Uwarunkowań i Kierunków Zagospodarowania Przestrzennego Gminy Kętrzyn</p>	<p>Gmina Kętrzyn</p>	<p>Oddziaływania pomijalne – nowa zabudowa ograniczona do bezpośredniego sąsiedztwa istniejącej zwartej zabudowy wsi Parcz</p>	<p>-</p>	

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Uchwały Nr XLI/360/10 Rady Miejskiej w Rynie z dnia 3 lutego 2010 r. w sprawie uchwalenia zmiany studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego miasta i gminy Ryn	Gmina Ryn	Oddziaływania pomijalne – studium praktycznie utrzymuje istniejące granice zwartej zabudowy	-	
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Giżycko na lata 2007-2016	Nadleśnictwo Giżycko	Użytkowanie rębne rębnią zupełną IB i gniazdową zupełną IIIA ok. 164 ha lasów, w tym ok. 38 ha brzozy i 68 ha olszy – możliwe istotne zagrożenie w postaci uszczuplenia bazy pokarmowej dzięcioła białogrzbietego i dogodnych miejsc gniazdowania gagola	Dzięcioł białogrzbiety Gagół	
Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Srokowo; Obręb: Gierdawy, Kętrzyn na okres 01.01.2010 - 31.12.2019	Nadleśnictwo Srokowo	Użytkowanie rębne rębnią zupełną IB i gniazdową zupełną IIIA ok. 167 ha lasów, w tym ok. 46 ha brzozy i 15 ha olszy – możliwe istotne zagrożenie w postaci uszczuplenia bazy pokarmowej dzięcioła białogrzbietego i dogodnych miejsc gniazdowania gagola	Dzięcioł białogrzbiety Gagół	

2.6. Informacja o przedmiotach ochrony objętych Planem wraz z zakresem prac terenowych – dane zweryfikowane

Przedmiot ochrony	Ocena ogólna	Powierzchnia	Liczba stanowisk	Rozmieszczenie w obszarze	Stopień rozpoznania	Zakres prac terenowych uzupełniających/ Uzasadnienie do wyłączenia z prac terenowych
Gatunki zwierząt						
*A058 Hełmiatka <i>Netta rufina</i>	B	19 km ²	2	Wg Zał. 7	Średni	Inwentaryzacja z 2011 r. zlecona przez GDOŚ
A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	C	45 km ²	24	Wg Zał. 7	Średni	Inwentaryzacja z 2011 r. zlecona przez GDOŚ
A239 Dzięcioł białogrzbity <i>Dendrocopos leucotos</i>	C	26 km ²	16	Wg Zał. 7	Średni	Inwentaryzacja z 2011 r. zlecona przez GDOŚ
A391 Kormoran <i>Phalacrocorax carbo sinensis</i>	B	19 km ²	1	Wg Zał. 7	Dobry	Inwentaryzacja z 2011 r. zlecona przez GDOŚ

*Gwiazdką oznaczono gatunki, które w SDF z lat 2002-2011 nie były wykazane lub miały ocenę D.

2.6.1. Typy siedlisk przyrodniczych

NIE DOTYCZY

2.6.2. Gatunki roślin i ich siedliska występujące na terenie obszaru

NIE DOTYCZY

2.6.3. Gatunki zwierząt i ich siedliska występujące na terenie obszaru

A058 Helmiatka *Netta rufina*

Gatunek kaczki związany z różnego typu wodami, zwykle dość przejrzystymi i obfitującymi w podwodne łąki. Gniazdująca w gęstej roślinności na lądzie, żywi się głównie przede wszystkim roślinami, w mniejszym stopniu bezkręgowcami. Do ulubionych pokarmów należy krynicznik pospolity *Nitellopsis obtusa*, obecny w jeziorach Dobskim i Dejguny. Helmiatka występuje w Europie w rozproszeniu. Populację krajową szacuje się na 15 – 20 par, przy czym wiele stanowisk lęgowym to stanowiska nietrwałe. W wersjach SDF z lat 2002-2011 populację helmiatki w OSOP szacowano na 0-2 pary, uznając ją za nieistotną (ocena D). Według inwentaryzacji wykonanej na zlecenie GDOŚ w 2011r. w OSOP gniazdowały 2 pary tego gatunku, co stanowi przynajmniej 10% szacowanej populacji krajowej. Zagrożeniem dla helmiatki w OSOP jest przede wszystkim narastająca presja inwestycyjna, skutkująca degradacją wciąż nowych odcinków linii brzegowej jeziora Dobskiego. Gatunkowi nie sprzyja także rosnąca liczba jachtów na wodzie (helmiatka należy do płochliwych ptaków), obecność norki amerykańskiej i jenota (drapieżnictwo), stopniowa eutrofizacja, związana głównie z rolnictwem (spadek przejrzystości wody, ustępowanie krynicznika). Jest prawdopodobne, że podobnie jak w innych rejonach kraju, lęgi helmiatki na jeziorze Dobskim okażą się zjawiskiem efemerycznym nawet jeżeli nie nastąpi wyraźne pogorszenie warunków siedliskowych.

A067 Gągoł *Bucephala clangula*

Gatunek kaczki związany z wodami, gniazdujący w dziuplach, żywiący się głównie bezkręgowcami. Populacja krajowa – 1200 – 1500 par. Populacja w OSOP szacowana na

24 pary, stabilna, znajduje w ostoi bardzo dobre warunki siedliskowe – różnego typu zbiorniki wodne, w tym duże jeziora, liściaste i mieszane lasy grądowe i łęgowe z wciąż znaczną liczbą starych i dziuplastych drzew w pobliżu wód. Główne zagrożenie stanowi eksploatacja starodrzewi. Inne zagrożenia to m.in. drapieżnictwo kuny leśnej i norki amerykańskiej.

A239 Dzięcioł białogrzbiety *Dendrocopos leucotos*

Dzięcioł białogrzbiety wymaga dużych terytoriów i lasów z bardzo dużą ilością martwego drewna. Żeruje przede wszystkim na drzewach liściastych, wybierając zwłaszcza te o miękkim drewnie (brzoza, osła osika), ale także np. na grabach, posiadających drewno niezwykle twarde. Populacja krajowa szacowana jest na 950 – 1200 par. W OSOP populacja dzięcioła białogrzbietego została oszacowana na 8-16 par w 2011 r. [inventaryzacja zlecona przez GDOŚ] i 4-5 par w latach 2005-2008 [Wilk T. i in. Ostoje ptaków znaczeniu międzynarodowym w Polsce, Marki 2010]. W ostatnich kilku-kilkunastu latach pojawiło się sporo doniesień o nowych stanowiskach tego gatunku na Warmii i Mazurach [Sikora i in. (red.) Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1985-2004] Można przypuszczać, że ma to związek nie tylko z dokładniejszym poznaniem awifauny regionu, ale i z ekspansją bobra, który, podtapiając położone w zagłębieniach brzeziny i olszyny, tworzy potencjalnie doskonałe żerowiska dla dzięcioła białogrzbietego. Jeżeli faktycznie jest to główna przyczyna liczniejszych obserwacji tego gatunku w północno-wschodniej Polsce, to można się spodziewać, że w miarę wyczerpywania się żerowisk w podtopionych lasach populacja dzięcioła białogrzbietego zmniejszy się, w tym także w OSOP. Innym zagrożeniem dla gatunku są te elementy gospodarki leśnej, które przyczyniają się do redukcji ilości martwego drewna w lasach, w tym zwłaszcza zręby zupełne w drzewostanach brzozowych i olszowych i usuwanie zamierających drzew w ramach cięć pielęgnacyjnych.

A391 Kormoran *Phalacrocorax carbo*

Gatunek silnie związany z wodami, kolonijny, wyłącznie rybożerny. Populacja krajowa 27 000 – 30 000 par, w skali kraju na przestrzeni ostatnich kilkunastu lat trend silnie wzrostowy. W OSOP na wyspie Wysoki Ostrów na jeziorze Dobskim istnieje od kilkudziesięciu lat kolonia kormorana, która wg inventaryzacji zleconej przez GDOŚ w 2011 r. liczyła około 700 par (wg T. Krzywosza w 2011 r. było 588 par). Kormoran jest praktycznie niezagrożony, a na jeziorach kompleksu Mamr znajduje doskonałe warunki rozrodu i żerowania. Z powodu znaczącego udziału w odłowach ryb postrzegany jako poważny szkodnik przez środowiska rybackie.

Moduł B

3. Stan ochrony przedmiotów ochrony objętych Planem

Przedmioty ochrony objęte Planem								
Siedliska przyrodnicze	Kod Natura	Stanowisko	Parametr stanu	Wskaźnik	Ocena stanu ochrony na podstawie dostępnych danych wg skali FV, UI, U2	Ocena stanu ochrony po weryfikacji terenowej wg skali FV, UI, U2	Ogólna ocena stanu ochrony siedliska/gatunku wg skali FV, UI, U2	Uwagi
Gatunki								
Helmiatka <i>Netta rufina</i>	A058	f267	Parametry populacji	Wielkość populacji	U2	-	U2	W 2011 r. w ostoi stwierdzono 2 pary. Helmiatka jest w Polsce gatunkiem skrajnie nielicznym, występującym w rozproszeniu, a jej lęgowiska mają często charakter efemeryczny. Stąd mimo dobrych warunków siedliskowych i braku oczywistych znacznych zagrożeń ocena ogólna to U2.
				Stabilność populacji	XX	-		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia siedlisk lęgowych	XX	FV		
				Jakość siedlisk lęgowych	XX	FV		
				Powierzchnia żerowisk	XX	FV		
			Jakość żerowisk	XX	FV			
Szanse zachowania gatunku	Wskaźniki dotyczące populacji i siedliska łącznie, zagrożenia	XX	U2					
Gągoł <i>Bucephala</i>	A067	ea5d	Parametry populacji	Wielkość populacji	FV	-	FV	
				Stabilność populacji	FV	-		

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<i>clangula</i>			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia siedlisk łęgowych	XX	FV		
				Jakość siedlisk łęgowych	XX	FV		
				Powierzchnia żerowisk	XX	FV		
				Jakość żerowisk	XX	FV		
			Szanse zachowania gatunku	Wskaźniki dotyczące populacji i siedliska łącznie, zagrożenia	XX	FV		
Dzięcioł białogrzbiety (<i>Dendrocopos leucotos</i>)	A239	fd19	Parametry populacji	Wielkość populacji	FV	-	U1, w tym populacja FV, siedlisko XX, szanse zachowania U1	Podane w raporcie z inwentaryzacji i projekcie SDF z 2011 r. zagęszczenie populacji jest bardzo wysokie i 3-krotnie wyższe niż przybliżony szacunek z 2005 r.
				Stabilność populacji	FV	-		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia siedlisk łęgowych	XX	-		
				Jakość siedlisk łęgowych	XX	-		
				Powierzchnia żerowisk	XX	XX		
				Jakość żerowisk	XX	XX		

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			Szanse zachowania gatunku	Wskaźniki dotyczące populacji i siedliska łącznie, zagrożenia	XX	U1		Wykonawcy inwentaryzacji z 2011 r. sami sugerują, że rzeczywista liczebność jest mniejsza niż podane w SDF z 2011 r. 16 par i pewnie mieści się w przedziale 8 – 16 p. Ważnym elementem bazy pokarmowej gatunku są podtopione martwe olszyny i brzeziny, ale brak jest danych o zasobach martwego drewna, stąd ocena siedliska to XX. Szanse zachowania oceniono na U1 m.in. ze względu na kurczenie się zasobów martwego drewna w podtopionych drzewostanach i na zagrożenia związane z gospodarką leśną.
Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	A391	5648	Parametry populacji	Wielkość populacji	FV	-	FV	Kormorany od dziesięcioleci mają na jeziorze Dobskim dużą kolonię, która znajduje tu optymalne warunki bytowania.
				Stabilność populacji	FV	-		
			Parametry siedliska gatunku	Powierzchnia siedlisk łęgowych	FV	FV		
				Jakość siedlisk łęgowych	FV	FV		
				Powierzchnia żerowisk	FV	FV		
Szanse zachowania gatunku	Wskaźniki dotyczące populacji i siedliska łącznie, zagrożenia	FV	FV					

Uwaga: Powyższe oceny odnoszą się do OSOP Jezioro Dobskie jako całości

4. Analiza zagrożeń

L.p.	Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Zagrożenia		Opis zagrożenia
			Istniejące	Potencjalne	
1.	Helmiatka <i>Netta rufina</i> – A058	f267	<p>A02.01 – intensyfikacja rolnictwa</p> <p>D03.01.02 – pirsy/przystanie turystyczne lub mola</p> <p>E01.03- zabudowa rozproszona</p> <p>F03.01 - polowanie</p>		<p>Niszczenie potencjalnych łągowisk (nieużytkowanych fragmentów roślinności) nad brzegami jezior</p> <p>Powodowana praktykami rolniczymi eutrofizacja, potencjalnie prowadząca do zmniejszenia przezroczystości wód i redukcji łąk krynicznika giętkiego, który jest jednym z ulubionych pokarmów helmiatki</p> <p>Niszczenie potencjalnych łągowisk (nieużytkowanych fragmentów roślinności) nad brzegami jezior; odstrasżająca obecność ludzi</p> <p>jw.</p> <p>Ryzyko postrzału podczas polowań na inne kaczki; ryzyko zatruc śrutem ołowianym</p> <p>Niepokojenie i płoszenie kaczek przez</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			G01.01 - żeglarstwo K03.04 – drapieźnictwo		rosnącą liczbę jachtów na wodach w sezonie łęgowym Drapieżnictwo, zwłaszcza ze strony norki amerykańskiej i jenota, ale także ptaków szponiastych i krukowatych i innych drapieżników. <u>W ocenie wykonawcy, wymienione zagrożenia, choć realne, mają znacznie mniejsze znaczenie dla przyszłości helmiatki w ostoi niż fakt, że w Polsce łęgi tego gatunku zwykle mają charakter efemeryczny.</u>
2.	Gągoł <i>Bucephala clangula</i> – A067	ea5d	B02.02 – wycinka lasu K03.04 – drapieźnictwo	B07 – inne rodzaje praktyk leśnych	Użytkowanie rębne mogące prowadzić do zmniejszenia się powierzchni starodrzewi Drapieżnictwo, zwłaszcza ze strony norki amerykańskiej i kuny leśnej Usuwanie drzew dziuplastych
3.	Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i> – A239	fd19	B02.02 – wycinka lasu		Użytkowanie rębne zapobiegające naturalnemu rozpadowi drzewostanów liściastych, a tym samym ograniczające bazę pokarmową dzięcioła białogrzbietego Usuwanie posuszu, cięcia zapobiegające

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			B02.04 -usuwanie martwych i zamierających drzew		naturalnemu wydzielaniu się drzew, prowadzące do zubożenia bazy pokarmowej
			K – biotyczne i abiotyczne procesy naturalne		Naturalne kurczenie się bazy pokarmowej w wyniku rozkładu martwych, zatopionych olszyn i brzezin, będących ważnymi żerowiskami dzięcioła białogrzbiatego
4.	Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i> - A391	5648		F03.02.04 – kontrola drapieżników	Nadmierna redukcja populacji w ramach błędnie sformułowanej lub źle realizowanej strategii zarządzania populacją.

Uwaga: Zagrożenia odnoszą się do OSOP Jezioro Dobskie jako całości

5. Cele działań ochronnych

Przedmiot ochrony	Numer stanowiska	Stan ochrony	Cele działań ochronnych	Perspektywa osiągnięcia właściwego stanu ochrony
Kod i nazwa przedmiotu ochrony,	Unikalny(e) numer(y) (ID) poligonu(ów), linii, punktu (ów) zawarty w	FV, U1, U2 (z pkt 3)		Należy określić realny termin osiągnięcia wyznaczonego celu oraz wskazać cele, dla których realizacji

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

	wektorowej warstwie informacyjnej GIS umożliwiające identyfikację w przestrzeni			wymagane będzie sporządzenie 20 letniego planu ochrony.
A058 Hełmiatka <i>Netta rufina</i>	1267	U2	Bliższe zbadanie populacji hełmiatki w ostoi, w tym rejonów gniazdowania i żerowania, fluktuacji liczebności i sukcesu lęgowego.	10 lat
A067 Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	ea5d	FV	Utrzymanie w stanie nie pogorszonym populacji i siedlisk gągoła	10 lat
A239 Dzięcioł biało grzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	fd19	U1	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Bliższe zbadanie populacji dzięcioła biało grzbiatego w ostoi, w tym rejonów gniazdowania i żerowania, fluktuacji liczebności i sukcesu lęgowego. ▪ Utrzymanie w stanie nie pogorszonym populacji i siedlisk dzięcioła biało grzbiatego 	10 lat
A391 Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	5648	FV	Utrzymanie korzystnego stanu populacji i siedlisk kormorana, przy jednoczesnym dążeniu, w ramach krajowej lub regionalnej strategii zarządzania kormoranem, do ograniczania poważnych szkód powodowanych przez ten gatunek w rybactwie	10 lat

Moduł C

6. Ustalenie działań ochronnych

Działania ochronne należy przygotować dla poszczególnych przedmiotów ochrony w odniesieniu do wskaźników przyjętych w monitoringu ogólnopolskim gatunku / typu siedliska, zagrożeń i sformułowanych celów ochrony.

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Przedmiot ochrony	Działania ochronne						
	Nr i nazwa	Zakres prac	Miejsce realizacji	Termin wykonania	Szacunko we koszty (tys. zł)	Podmiot odpowiedzialny za wykonanie	
	Nr	Działania związane z ochroną czynną					
3140; 3150; 9170; 91E0; kormoran czarny	A1	Opracowanie regionalnej strategii zarządzania populacją kormorana	Opracowanie regionalnej strategii zarządzania populacją kormorana, obejmującej przynajmniej wschodnią część województwa warmińsko-mazurskiego, a najlepiej całe pojezierze mazursko-suwańskie. Celem opracowania powinno być ustalenie docelowej liczebności i rozmieszczenia kormorana w regionie oraz metod osiągnięcia i utrzymania tej liczebności tak, aby zapewnić właściwy stan ochrony tego gatunku, ograniczyć zagrożenia dla siedlisk przyrodniczych (zwiększenie dostępności fosforu w jeziorach, niszczenie lasów na wyspach), złagodzić konflikty społeczne wywołane stratami gospodarczymi powodowanymi przez kormorana i zmniejszyć ryzyko nielegalnego tępienia i nękania gatunku.	Wg opisu działania	3 lata	150	RDOŚ
3140; 3150; 9170;	A2	Zarządzanie	Zarządzanie populacją kormorana w ramach przyjętej	Ostoja	Od	500	RDOŚ

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

91E0; kormoran czarny		populacją kormorana	regionalnej strategii zarządzania tym gatunkiem, a w przypadku braku strategii regionalnej – w ramach strategii krajowej.		przyjęcia strategii		
	Nr	Działania związane z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania - obligatoryjne					
Helmiatka	Bo1	Ochrona potencjalnych legowisk i żerowisk helmiatki	Zachowanie trwałych użytków zielonych, zabagnień, mokradeł i szuwarów w odległości do 100 m od brzegów jezior. Odstąpienie od wszelkich przedsięwzięć mogących powodować niszczenie szuwarów na jeziorach.	Wg opisu działania	Cały okres objęty PZO	-	Właściciele i użytkownicy użytków rolnych, lasów i zadrzewień i wód; gminy i starostwa przy wydawaniu postanowień i decyzji
Gągoł	Bo2	Pozostawianie drzew dziuplastych	Pozostawianie wszystkich drzew dziuplastych, o ile nie zagrażają bezpieczeństwu ludzi i mienia.	Lasy Ostoi	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa
Dzięcioł białostrzygi, gągoł	Bo3	Pozostawianie siedlisk bagiennych bez użytkowania	Pozostawianie bez użytkowania rębnych drzewostanów na siedliskach LMb, BMb i Bb z wyjątkiem wydzieleń 01-11-2-16-485 -d -00, 01-11-2-16-489 -c -00 i 01-11-2-16-490 -b -00, gdzie dopuszcza się pozyskanie do 10% zapasu drewna w okresie objętym PZO. Pozostawianie bez użytkowania wydzieleń oznaczonych w SILP jako bagna i wydzieleń dotychczas pozostawionych do sukcesji.	Wg Zał. 8 i opisu działania	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Dzięcioł białogrzbiety, gągoł	Bo4	Użytkowanie rębne drzewostanów na siedliskach OL i OLJ	Ewentualne użytkowanie rębne drzewostanów na siedliskach Ol i OLJ, wskazanych w Zał. 8, powinno być oparte na rębniach złożonych o czasie odnowienia ≥ 30 lat i pozyskaniu nie więcej niż 40% w dziesięcioleciu albo na rębniach zupełnych z pozostawieniem $\geq 10\%$ zasobu do naturalnego rozpadu, w postaci zwartych kęp wybranych tak, by najlepiej nadawały się na żerowiska dzięcioła białogrzbietego. Użytkowanie dopuszcza się o ile nie jest to sprzeczne zasadą pozostawiania martwych i zamierających drzew, opisaną w działaniu Bo5. W przypadku wydzieleń o powierzchni < 1 ha dopuszcza się odstępnie od realizacji działania.	Wg Zał. 8 i opisu działania	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa
Dzięcioł białogrzbiety	Bo5	Pozostawianie martwego drewna	Odstąpienie od usuwania martwych i zamierających drzew następujących gatunków: osika, brzoza, olsza, lipa, wierzba (wszystkie gatunki) w drzewostanach ≥ 40 -letnich, o ile nie zagrażają one bezpieczeństwu ludzi i mienia. Pozostawienie wszystkich martwych i zamierających drzew w podtopionych olszynach i brzezinach, o ile nie zagrażają one bezpieczeństwu ludzi i mienia.	Wg Zał 8 i opisu działania	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa
Dzięcioł białogrzbiety	Bo6	Odnowienia na siedliskach lasowych, łęgowych i olsowych	W odnowieniach na siedliskach lasowych, łęgowych i olsowych należy zapewnić zdecydowaną przewagę gatunków liściastych i domieszkę brzozy i osiki. Na siedliskach Lśw, LMśw i LMw, gdzie przed odnowieniem udział gatunków iglastych wynosił $>50\%$, zaleca się zapewnić możliwie duży udział brzozy i osiki.	Wg Zał. 8 i opisu działania	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Dzięciół białogrzbiety	Bo7	Odnowienia na siedliskach borowych	Na siedliskach Bmśw zapewnić przy odnowieniach udział brzozy i osiki w granicach 10-50%. W przypadku wydzielen o powierzchni < 1 ha dopuszcza się odstępianie od realizacji działania.	Wg Zał. 8	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa
Dzięciół białogrzbiety	Bo8	Pozostawianie nowych tam bobrowych w olsach	Pozostawianie ewentualnych nowych tam bobrowych w miejscach trudno dostępnych i obszarach o ograniczonych możliwościach racjonalnego gospodarowania, o ile nie zagraża to drzewostanom o istotnym znaczeniu gospodarczym lub gruntom prywatnym.	Wg opisu działania	Cały okres objęty PZO	-	RDOŚ w porozumieniu z nadleśnictwami
Dzięciół białogrzbiety, gągoł	Bo9	Użytkowanie rębne grądów z długim okresem odnowienia	W drzewostanach grądowych wskazanych w Zał. 8, ewentualne użytkowanie rębne powinno być oparte na rębniach złożonych o przynajmniej długim okresie odnowienia, z możliwie małym udziałem cięć zupełnych na powierzchniach międzygniazdowych i pozostawieniem do naturalnego rozpadu kęp o powierzchni $\geq 5\%$ powierzchni manipulacyjnej.	Wg Zał. 8	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa
Dzięciół białogrzbiety, gągoł	Bo10	Użytkowanie rębne grądów z bardzo długim okresem odnowienia	W drzewostanach grądowych wskazanych w Zał. 8 ewentualne użytkowanie rębne powinno być oparte na rębniach złożonych z bardzo długim okresem odnowienia, pozyskaniem nie więcej niż 30% zapasu drewna w okresie objętym PZO, bez stosowania cięć zupełnych na powierzchniach międzygniazdowych i pozostawieniem do naturalnego rozpadu kęp o powierzchni $\geq 10\%$ powierzchni manipulacyjnej.	Wg Zał. 8	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Dzięcioł białogrzbiety, gągoł	Bo11	Użytkowanie rębne łęgów	W łęgach jesionowo-olszowych i jesionowo-wiązowych wskazanych w Zał. 8 ewentualne użytkowanie rębne powinno być oparte na rębniach złożonych z wykluczeniem rębni gniazdowej kompletnej, z pozyskaniem nie więcej niż 30% zapasu drewna w okresie objętym PZO.	Wg Zał. 8	Cały okres objęty PZO	-	Nadleśnictwa
	Nr	Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych					
Wszystkie przedmioty ochrony	C1	Gromadzenie i analiza danych o wdrażaniu PZO	Gromadzenie i analiza danych o wdrażaniu PZO, w tym w szczególności informacji o sposobie realizacji zapisów PZO przez podmioty odpowiedzialne. Działanie powinno obejmować zarówno przekazywanie przez podmioty odpowiedzialne informacji do RDOŚ, jak i kontrolowanie przez RDOŚ realizacji działań ochronnych w terenie i podejmowanie interwencji stosownie do wyników kontroli. Działanie lub jego elementy mogą być realizowane przez upoważnione osoby w trybie art. 123 ustawy o ochronie przyrody.	Wg opisu działania	Na bieżąco	100	RDOŚ Olsztyn
	Nr	Uzupełnienie stanu wiedzy o przedmiocie ochrony					
Hełmiatka	D1	Coroczne liczenia hełmiatki	W celu ustalenia charakteru populacji (stała czy efemeryczna), jej stanu i preferencji siedliskowych należy corocznie prowadzić w ostoi liczenia hełmiatki. W związku z informacjami o pojawianiu się hełmiatek także na innych jeziorach kompleksu Mamr warto rozważyć objęcie obserwacjami także tych akwenów. W ramach działania prowadzić monitoring hełmiatki i	Jeziora Ostoi	Corocznie	30	RDOŚ

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			gągoła wg punktu 7 dokumentacji PZO.				
Dzięciół białogrzbiety	D2	Inwentaryzacja żerowisk i coroczne liczenia dzięciola białogrzbietego	W celu rozpoznania potencjalnych żerowisk należy zinwentaryzować znajdujące się w Ostoi i jej sąsiedztwie martwe i zamierające olszyny i brzeziny i ocenić ich zasobność w martwe drewno. Na kilkudziesięciu reprezentatywnych powierzchniach należy też ocenić zasobność martwego drewna w innych drzewostanach. Należy prowadzić coroczne obserwacje dzięciolów w celu potwierdzenia wielkości populacji oraz rozpoznania jej stanu, zwyczajów i potrzeb. Wyniki będą podstawą do ewentualnych korekt działań dotyczących leśnictwa. W ramach działania prowadzić monitoring dzięciola białogrzbietego wg punktu 7 dokumentacji PZO.	Jeziora Ostoi	Corocznie	50	RDOŚ

7. Ustalenie działań w zakresie monitoringu stanu ochrony przedmiotów ochrony

Przedmiot ochrony	Nr stanowiska	Cel działań ochronnych	Parametr	Wskaźnik	Zakres prac monitoringowych	Terminy/ częstotliwość	Miejsce	Podmiot odpowiedzialny	Szacowany koszt (w tys. zł)
Hełmiatka <i>Netta rufina</i>	f267	Blizsze zbadanie populacji hełmiatki w ostoi, w tym rejonów gniazdowania i zerowania, fluktuacji liczebności i sukcesu lęgowego.	Stabilność populacji	Obserwacje /km transektu	Liczenie na transekcje w kwietniu, maju i czerwcu	Corocznie	Wg Zał. 9	RDOŚ	W ramach D1
Gągoł <i>Bucephala clangula</i>	ea5d	Utrzymanie w stanie nie pogorszonym populacji i siedlisk gągoła	Stabilność populacji	Obserwacje / km transektu	Liczenie na transekcje w kwietniu, maju i czerwcu	Corocznie	Wg Zał. 9	RDOŚ	W ramach D1
Dzięcioł białogrzbiety <i>Dendrocopos leucotos</i>	fd19	Blizsze zbadanie populacji dzięcioła białogrzbiatego w ostoi, w tym rejonów gniazdowania i zerowania, fluktuacji liczebności i sukcesu lęgowego.	Stabilność populacji	Obserwacje /km transektu	Liczenie na transektach w 2 połowie marca, ze stymulacją głosową	Corocznie	Wg Zał. 9	RDOŚ	W ramach D2
		Utrzymanie w stanie nie pogorszonym populacji i siedlisk dzięcioła białogrzbiatego	Martwe drewno w zatopionych drzewostanach	m3/ha	Szacowanie na powierzchniach próbnych wytypowanych w ramach działania	Ostatni rok PZO	Wg ustaleń z działania D3	RDOŚ	

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

					D2				
			Martwe drewno w drzewostanach gospodarczych	m3/ha	Szacowanie na powierzchniach próbnych wytypowanych w ramach działania D2	Ostatni rok PZO	Wg ustaleń z działania D3	RDOŚ	
Kormoran <i>Phalacrocorax carbo</i>	5648	Utrzymanie korzystnego stanu populacji i siedlisk kormorana, przy jednoczesnym dążeniu, w ramach krajowej lub regionalnej strategii zarządzania kormoranem, do ograniczania poważnych szkód powodowanych przez ten gatunek w rybactwie	Liczebność i stabilność populacji	Liczba czynnych gniazd	Liczenie gniazd na Wysokim Ostrowie w środku sezonu lęgowego	Co 1 – 2 lata	Wysoki Ostrów	RDOŚ	20

8. Wskazania do dokumentów planistycznych

Dokumentacja planistyczna	Wskazania do zmian w dokumentach planistycznych niezbędne do utrzymania bądź odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych oraz gatunków roślin i zwierząt, dla których ochrony został wyznaczony obszar Natura 2000 (<i>Art. 28 ust 10 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody</i>)
Studia uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gmin Giżycko, Węgorzewo i Ryn.	Odstąpienie od realizacji jakiegokolwiek zabudowy w pasie do 100 m od brzegów jezior, poza granicami zwartej zabudowy wsi Doba, Fuleda i Koronowo. Zachowanie trwałych użytków zielonych, zabagnień, mokradeł i szuwarów w odległości do 100 m od brzegów jezior. Odstąpienie od wszelkich przedsięwzięć mogących powodować niszczenie szuwarów na jeziorach.

9. Przesłanki sporządzenia planu ochrony

Nie przewiduje się sporządzenia planu ochrony.

10. Projekt weryfikacji SDF obszaru i jego granic

W tej części należy załączyć plik projektu oraz shp projektowanych zmian granic obszaru.

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Proponowane zmiany w SDF w stosunku do aktualizacji opublikowanej przez GDOŚ z datą 2013.10:

L.p.	Zapis SDF	Proponowany zapis SDF	Uzasadnienie do zmiany
1.	-	A005 Podiceps cristatus r 60-60p D	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z terenowym rozpoznaniem siedlisk i danymi o populacjach krajowych z raportu dla KE z 2012 r.
2.	A017 Phalacrocorax carbo r 670 BBCB	-	W Polsce występuje tylko podgatunek P. carbo sinensis o kodzie A391(w SDF z 2013.10 wymieniono kormorana dwukrotnie, raz z kodem A017 i raz z kodem A391).
3.	A021 Botaurus stellaris r 5-8i D	A021 Botaurus stellaris r 8-8m D	j.w.
4.	-	A043 Anser anser r 6-6p D	j.w.
5.	-	A052 Anas crecca r 6-6p D	j.w.
6.	A058 Netta rufina r 2-2i CCCC	A058 Netta rufina r 2-2p BBBB	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z terenowym rozpoznaniem siedlisk i danymi o populacjach krajowych z raportu dla KE z 2012 r. Ponad 10% populacji krajowej. Stanowisko poza zwartym zasięgiem gatunku wg IUCN.
7.	A081 Circus pygargus r 2-3i D	-	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z terenowym rozpoznaniem siedlisk i danymi o populacjach krajowych z raportu dla

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			KE z 2012 r.
8.	A127 Grus grus c 990-2000i C	-	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z obserwacjami w ramach prac nad PZO z 2013 r. i informacjami M. Szablowskiego braku zlotowisk żurawia od kilku lat.
9.	-	A165 Tringa ochropus r 24-24p D	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z terenowym rozpoznaniem siedliski i danymi o populacjach krajowych z raportu dla KE z 2012 r.
10.	-	A197 Chlidonias niger r 1-5p D	j.w.
11.	-	A224 Caprimulgus europaeus r 1m D	j.w.
12.	A239 Dendrocopos leucotos p 1-16p CCCC	A239 Dendrocopos leucotos p 8-16p CBBB	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z terenowym rozpoznaniem siedlisk i danymi o populacjach krajowych z raportu dla KE z 2012 r. Stanowisko na skraju zasięgu gatunku wg IUCN i Raportu dla KE z 2012 r.
13.	-	A246 Lullula arborea r 21-26p D	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z terenowym rozpoznaniem siedliski i danymi o populacjach krajowych z raportu dla KE z 2012 r.

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

14.	A379 Emberiza hortulana r 5-6	-	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. i obserwacji z 2013 r. Ortolan prawdopodobnie w ogóle nie występuje na północnych Mazurach (Raport dla KE z 2012 r., Atlas pospolitych ptaków lęgowych Polski 2012, Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 2007, obserwacje własne z lat 2004-2013 (P. Kwiatkowski))
15.	-	A307 Sylvia nisoria r 5-9p D	Wyniki inwentaryzacji z 2011 r. w powiązaniu z terenowym rozpoznaniem siedliski i danymi o populacjach krajowych z raportu dla KE z 2012 r.
16.	-	A320 Ficedula parva r 19-23p D	j.w.

W odniesieniu do granic obszaru (załączyć plik PDF oraz wektorową warstwę informacyjną GIS zawierającą zmienione granice obszaru)

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

L.p.	Proponowany przebieg granicy na tle istniejących granic obszaru	Uzasadnienie do zmiany
1.	Powiększenie OSOP Jezioro Dobskie tak, aby obejmował cały OZW Ostoja Północnomazurska	OSOP Jezioro Dobskie jest obszarem bardzo małym, obejmującym jedynie 0,02% powierzchni kraju, co oznacza, że aby uzyskać status przedmiotu ochrony, poszczególne gatunki ptaków muszą osiągać zagęszczenia populacji 50-krotnie wyższe niż średnio w kraju. W rezultacie, pomimo bardzo dobrych warunków siedliskowych i wysokich zagęszczeń, szereg gatunków związanych z wodami i mokradłami (zielonka, bąk, nurogęs, krakwa, cyraneczka, żuraw) oraz kilka gatunków gniazdujących w lasach i objętych ochroną strefową (orlik krzykliwy, kania czarna, bielik, bocian czarny) nie osiąga progu 1% krajowej populacji, w związku z czym nie są przedmiotami ochrony. Jezioro Dobskie zostało w dość sztuczny sposób wydzielone z kompleksu Mamr Północnych, natomiast jezioro Dejguny znalazło się w OSOP jedynie w niewielkiej części. Powiększenie OSOP w proponowany sposób prawdopodobnie spowoduje, że większość z wymienionych gatunków osiągnie próg 1%. Tym samym możliwa będzie bardziej kompleksowa ochrona tych gatunków i ich siedlisk w OSOP. Ewentualna decyzja o powiększeniu granic OSOP Jezioro Dobskie musi jednak zostać poprzedzona inwentaryzacją ornitologiczną, która wykaże zasadność takiego kroku.

11. Zestawienie uwag i wniosków

L.p.	Uwagi i wnioski	Podmiot zgłaszający	Sposób rozpatrzenia / odpowiedź
	Moduł A		
	Konieczność uwzględnienia fluktuacyjnych cykli występowania gatunków	RDLP Białystok – drugie spotkanie informacyjno-dyskusyjne, 09.10.2013	Uwagę uwzględniono w opisach helmiatki i dzięcioła białogrzbietego.

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

	<p>Wniosek o wprowadzenie zapisu, że kormoran nie jest gatunkiem zagrożonym i że jest gatunkiem inwazyjnym, należy podjąć działania wspomagające gospodarkę rybacką.</p>	<p>IRS – drugie spotkanie informacyjno-dyskusyjne, 09.10.2013</p>	<p>Uwagę uwzględniono w części stwierdzając w opisie gatunku, że nie jest on zagrożony. Nie można jednak mówić o kormoranie, że jest gatunkiem inwazyjnym – to gatunek rodzimy, którego liczebność w ostatnich dziesięcioleciach znacznie wzrosła.</p>
	<p>Jezioro Dobskie jest to niewielka ostoja, w której znacznie mniejszą wagę przy kwalifikacji przedmiotów ochrony należałoby przywiązywać do % populacji krajowej (bo % populacji jest nieuchronnie funkcją wielkości obszaru), a większą uwagę zwrócić na 'dodatkowe' kryteria wg instrukcji GDOŚ - w szczególności, czy gatunek znajduje w obszarze dogodnie siedliska, co może być wyrażane wysokimi zagęszczeniami. Co do bąka, bociana czarnego, bielika, błotniaka, żurawia, a może i innych - należałoby rozważyć podwyższenie statusu do C na tej podstawie.</p>	<p>Klub Przyrodników – e-mail z dnia 26.10.2013</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (w powiązaniu z Rozporządzeniem MŚ z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty ...) mówi jasno, że w przypadku ptaków powinien być przekroczony próg 1%. Żaden z wymienionych przez wnioskodawcę gatunków nie osiąga w ostoi jakichś nadzwyczajnych zagęszczeń, wszystkim (w świetle danych inwentaryzacji z 2011 r.) dużo brakuje do 1%, a tylko żuraw osiąga 0,5%. Ten ostatni gatunek jest jedynym wymienionym gatunkiem kwalifikującym J. Dobskie jako ostoję IBA wg wydawnictwa OTOP z 2010 r. i to tylko ze względu na liczebność podczas przelotów. W ostatnich latach żurawie nie mają zlotowisk w ostoi podczas wędrówek mimo, że warunki siedliskowe specjalnie się nie zmieniły.</p>
	<p>W nowych wytycznych GDOŚ ujęty jest dzięcioł białogrzbiety - z tych wytycznych wynika, że w obszarze Jezioro Dobskie celem do osiągnięcia powinno być co najmniej 1600 ha starych drzewostanów liściastych z ilością martwego drewna przekraczającą 50m3/ha, czyli w praktyce biernie chronionych. Niniejszym składam wniosek do PZO o zaplanowanie tego.</p>	<p>Klub Przyrodników – e-mail z dnia 26.10.2013</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Wiele wskazuje na to, że ekspansja dzięcioła białogrzbietego w niektórych okolicach Mazur, w tym w Ostoi, wiąże się z pojawieniem się dużych ilości martwego drewna w olszynach i brzezinach podtopionych przez bobry. Można przypuszczać, że obecnie w Ostoi i okolicach faktycznie istnieje baza pokarmowa zdolna utrzymać kilkanaście par tego gatunku, jednak należy się liczyć z tym, że w dość niedługim czasie (kilka – kilkanaście lat) zasoby martwego drewna w</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			zatonionych olsach bardzo się skurczą. Powierzchnia we władaniu lasów Państwowych to ok. 2400 ha, z czego 2200 ha stanowią drzewostany, z czego tylko ok. 700 ha to drzewostany w wieku ponad 50 lat i z ponad 70% udziałem gatunków liściastych. Oznacza to, że jeżeliby nawet wprowadzić bierną ochronę we wszystkich lasach Ostoi (co jest zupełnie nierealne), to i tak może to nie zapobiec redukcji populacji dzięcioła białogrzbietego w perspektywie dziesięciolecia. Dlatego w PZO zdecydowano się na bardziej realistyczne kroki, w tym przede wszystkim na dokładniejsze zbadanie populacji i istniejących zasobów pokarmowych oraz na taką ekstensyfikację gospodarki leśnej, która będzie miała choćby minimalne szanse akceptacji ze strony Lasów Państwowych.
	Moduł B		
	Rozdz. 3: stan ochrony przedmiotów ochrony - helmiatka Z zamieszczonej informacji wynika, że obserwacja helmiatki była jednorazowa, w 2011 roku. Nie ma informacji czy ten gatunek gniazduje regularnie czy przebywa na przelotach, czy była to jednorazowa obserwacja, niepotwierdzona w kolejnych latach. W związku z tym proponuje się stan ochrony zapisać jako nieokreślony, nieznany (xx). Sytuacja tego gatunku rodzi wątpliwość, czy powinien on się znaleźć na liście przedmiotów ochrony, skoro powinny nimi być ptaki migrujące, ale regularnie występujące na terenie ostoi. Utrzymywanie niepewnego przedmiotu ochrony może rodzić poważne konsekwencje w przyszłości jeśli okaże się, że było to incydentalne pojawienie się tego ptaka, a w następnych latach nie będzie notowany. Należałoby przedstawić wyniki badań potwierdzających regularne przebywanie tego gatunku w ostoi.	RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06	Uwagi nie uwzględniono, choć wykonawca podziela wątpliwości wnioskodawcy co do dalszych losów helmiatki w ostoi. Niemniej jednak, w świetle obecnej wiedzy w OSOP gniazduje bardzo znacząca część krajowej populacji tego gatunku, szacowanej na ok. 20 par, a zatem zgodnie z Rozporządzeniem helmiatka powinna być uznana za przedmiot ochrony. Przy izolowanej populacji wynoszącej 2 pary wydaje się, że nadanie helmiatce ogólnej oceny U2 ze względu na wielkość populacji jest uzasadnione. Co do badań, to projekt PZO zakłada regularne prowadzenie obserwacji helmiatek w OSOP.

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p><u>Rozdz. 3: stan ochrony przedmiotów ochrony - dzięcioł białogrzbiety</u> W przypadku tego gatunku nieuprawnione jest podawanie stanu siedliska jako nieznanego (xx). Na ogół drzewostany zalane przez bobry, czy podtopione z uwagi na podniesienie się poziomu wód, pozostają niezagospodarowane (z uwagi na niedostępność). W miejscach tych powstaje duża ilość martwego drewna, która na ogół nie jest usuwana, a na pewno nie w całości (przynajmniej w Lasach Państwowych). Z powodu rozwoju populacji bobrów w ostatnich latach, obszarów takich znacznie przybyło. Zagrożeniem może być fakt, że już coraz mniej jest potencjalnych miejsc, które jeszcze nie zostały zalane, a staną się potencjalnie właściwym środowiskiem dla dzięcioła białogrzbiatego w niedalekiej przyszłości. W miejscach obecnie zalanych, gdzie często proces rozpadu drzewostanu jest daleko zaawansowany, zaczyna brakować odpowiednich martwych drzew, które uległy już wyrwoceniu. Rozpoznanie siedlisk dzięcioła białogrzbiatego nie stanowi problemu i jest możliwe do określenia. Stąd proponuje się stan siedliska jako U1. Gospodarka leśna nie jest obecnie zagrożeniem dla siedliska tego dzięcioła na podmokłych i zalanych obszarach, gdzie martwego drewna przybywa, a nie jak zapisano w dokumencie – ubywa. Wnioskuje się o zmianę tego zapisu. Ekspansja bobra jest przyczyną wzrostu populacji dzięcioła w ostatnich latach, ale również, co wskazano powyżej, może stać się przyczyną spadku jego liczebności w niedalekiej przyszłości.</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono, choć wykonawca w wielu punktach zgadza się z diagnozą wnioskodawcy. Ocenę XX nadano siedlisku dzięcioła białogrzbiatego nie dlatego, że nie wiadomo, czy w lasach OSOP jest dużo martwego drewna, tylko dlatego, że nie wiadomo czy jest go odpowiednio dużo w stosunku do potrzeb populacji dzięcioła białogrzbiatego. Wg proponowanej przez GDOŚ metodyki oceny siedlisk ptasich 16 par dzięcioła białogrzbiatego potrzebuje mieć do dyspozycji ok. 1600 ha starych, od dawna nie użytkowanych lasów, aby można było mówić o tym, że siedlisko jest optymalne. Tymczasem, choć wiadomo, że w wyniku działalności bobrów w OSOP jest sporo martwych olszyn i brzezin, to nie ma danych ilościowych na ten temat (dane o martwym drewnie uwzględnione przy ocenie leśnych siedlisk przyrodniczych w Ostoji Północnomazurskiej oczywiście nie pochodzą z zatopionych przez bobry drzewostanów). Z drugiej strony, autorzy inwentaryzacji ornitologicznej przyznają w raporcie, że w związku z tym, że dzięcioł białogrzbiety miewa rozległe terytoria, liczba gniazdujących może być nawet o połowę niższa niż podstawowy szacunek, tj. 16 par. Te wątpliwości trzeba możliwie szybko wyjaśnić, bo rozpoznanie rzeczywistej sytuacji będzie miało znaczenie zarówno dla dzięcioła białogrzbiatego, jak i dla gospodarki leśnej w OSOP. Skoro jednak wymaga to wyjaśnienia, to przedwczesne jest wpisywanie oceny U1 czy jakiegokolwiek innej, sugerującej odpowiednio dobre rozpoznanie.</p>
<p><u>Rozdz. 3: stan ochrony przedmiotów ochrony – inne przedmioty ochrony</u> Poza wymienionymi w rozdziale 3 przedmiotami ochrony, którymi wykonawca się zajął, w aktualnym SDF są jeszcze inne przedmioty</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>W październiku 2013 r. GDOŚ rzeczywiście dokonała aktualizacji SDF, w której ocenę C uzyskało szereg gatunków poza czterema wymienionymi w PZO jako przedmioty ochrony. Kluczowym materiałem wykorzystanym do aktualizacji były</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>ochrony. Spośród gatunków wymienionych w I Załączniku Dyrektywy Ptasiej: kania czarna, orlik krzykliwy, zielonka, żuraw oraz regularnie występujące ptaki migrujące nie wymienione w Załączniku I Dyrektywy Ptasiej: tracz, krakwa. Zgodnie z zasadami, w PZO powinno się ująć wszystkie gatunki będące na danym obszarze przedmiotami ochrony, mimo że nie ma obowiązku planowania dla wszystkich działań ochronnych.</p>		<p>wyniki zleconej przez GDOŚ inwentaryzacji ornitologicznej z 2011 r. Wyniki te są również podstawowym materiałem wykorzystanym w PZO . Wykonawca w ramach umowy z RDOŚ przygotował (niezależnie od GDOŚ) aktualizację SDF, w której lista gatunków, jakie otrzymały ocenę C lub wyższą jest niemal identyczna z tą, jaką przedstawił GDOŚ. Jedyną różnicą dotyczy żurawia, którego GDOS umieścił z literą C ze względu na obecność na zlotowiskach 900-2200 osobników. Często przyjmuje się, że ocena C lub wyższa jest tożsama z uznaniem danego gatunku za przedmiot ochrony. Wypada się z takim podejściem zgodzić w przypadku gatunków innych niż ptaki, natomiast w przypadku ptaków istnieją jasne kryteria uznawania za przedmiot ochrony. Wg Rozporządzenia Ministra Środowiska w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków, <u>przedmiotem ochrony są gatunki ptaków wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia, które spełniają kryteria określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia jako obszary Natura 2000 (Dz. U. Nr 77, poz. 510), oraz ich naturalne siedliska.</u> Wg tych kryteriów, przedmiotami ochrony są m.in. gatunki, których populacja w OSOP wynosi przynajmniej 1% krajowej populacji. Tymczasem wg unijnego podejścia do SDF, ocenę C otrzymują gatunki, których populacja wynosi 0 – 2% populacji krajowej. GDOŚ w instrukcji do SDF zaleca stosowanie progu 0,5% jako progu kwalifikującego gatunek do oceny C. W rezultacie jest możliwe, że niektóre gatunki z oceną C w SDF nie są przedmiotami ochrony, bo ich populacja stanowi 0,5-0,99%</p>
---	--	--

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			<p>populacji krajowej. Ponadto, zgodnie z rozporządzeniem, przedmiotem ochrony mogą być żurawie, jeśli ich liczebność na zlotowiskach wynosi przynajmniej 3000. GDOŚ w zaktualizowanym SDF umieścił informacje o żurawiu sprzed kilku lat. Ani w 2011 r. ani przez kilka lat poprzedzających inwentaryzację ornitologiczną nie stwierdzono większych stad żurawi podczas migracji, co wyraźnie napisano w raporcie zespołu wykonującego inwentaryzację. Ponadto, w SDF zaktualizowanym przez GDOŚ znalazły się informacje o tym, że populacje orlika i kani czarnej w ostoi stanowią ponad 1% populacji krajowych, co w świetle raportu GIOS/OTOP z monitoringu ptaków (2012 r.) jest oceną zawyżoną – na podstawie tego źródła udział lokalnych populacji kani czarnej i orlika krzykliwego w populacjach krajowych można ocenić odpowiednio na 0,2-0,4% i 0,3-0,5%. Dlatego gatunki te nie znalazły się na liście przedmiotów ochrony w PZO, choć ich obecność, podobnie jak innych gatunków z oceną C i udziałem w krajowych populacjach <1%, ma duże znaczenie dla walorów przyrodniczych OSOP. Uwzględnienie tych gatunków prawdopodobnie wpłynęłoby na zakres działań ochronnych, w tym także działań dotyczących leśnictwa.</p>
	<p><u>Rozdz. 4: analiza zagrożeń – hełmiatka</u> Przy komentarzu do zagrożenia K03.04 drapieźnictwo – proponuje się uzupełnić o ptaki szponiaste oraz lisa i beżpańskie psy. Skoro w komentarzu stwierdzono, że łęgi hełmiatki w Polsce są efemeryczne, a w ostoi nie ma pewności co do jej regularnego przebywania, proponuje się usunąć to działanie.</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagę uwzględniono częściowo w części dotyczącej opisu zagrożenia</p>
	<p><u>Rozdz. 4: analiza zagrożeń – gągoł</u> Zagrożenie B02.02 wycinka lasu – proponuje się usunąć to zagrożenie lub przenieść je do zagrożeń potencjalnych. Zasady obowiązujące w</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Z inwentaryzacji ornitologicznej wynika, że gągoły gniazdują nie tylko bezpośrednio nad jeziorami, ale także (1/3 stanowisk) w głębi lasu, nawet 1,6 km</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

	<p>Lasach Państwowych nakazują pozostawianie pasa drzewostanu nad jeziorami i nie stosowanie tam rębni zupełnej. Chcąc jednak zagwarantować właściwe warunki lęgowe niezbędne jest zapewnienie ciągłości występowania właściwych gatunków drzew porastających brzegi jezior w różnym wieku, a więc zapewnić też odnowienie lasu. W ten sposób jesteśmy w stanie zapewnić właściwe warunki do gniazdowania również w przyszłości. Zagrożeniem może być przekształcenie lasu na brzegach jezior w inną formę użytkowania gruntu, a nie stosowanie zasad racjonalnej gospodarki leśnej.</p>		<p>od jezior. Doceniając wkład racjonalnej gospodarki leśnej w utrzymanie walorów przyrodniczych lasów, wykonawca pozostaje na stanowisku, że najwięcej potencjalnych miejsc lęgowych dla gągoła można by znaleźć w pierwotnej puszczy. Istotą racjonalnej gospodarki leśnej jest usuwanie drzew zanim większość z nich stanie się drzewami dziuplastymi, czy to w wyniku samego gnicia, czy też działań dzięciołów, które, jak wiadomo, wyraźnie wolą kuć dziuple w drzewach osłabionych, porażonych itd. Fakt, że pozyskiwanie dobrego surowca drzewnego pozostaje w konflikcie z wieloma aspektami ochrony przyrody nie przynosi ujmy leśnikom – tak po prostu jest, a planowanie racjonalnych kompromisów między ekonomiką a przyrodą przychodzi łatwiej, gdy się ten fakt otwarcie zaakceptuje.</p>
	<p><u>Rozdz. 4: analiza zagrożeń – dzięcioł białostrzbiety</u> Zagrożenie B02.02 wycinka lasu – zagrożenie to może być jedynie jako potencjalne z komentarzem, że dotyczy zmiany formy użytkowania terenu na nieleśny. Upatrywanie zagrożenia w użytkowaniu rębnym jest nieuzasadnione, gdyż obszary Natura 2000 nie mogą całkowicie ograniczać gospodarowania. W przypadku użytkowania rębego pozostawia się zawsze kępę starodrzewu do naturalnego rozpadu. Poza tym, zanim drzewostan zostanie poddany rębni, trwają w nim procesy wydzielenia drzew. Istotne dla ochrony dzięciołów w ostoi będzie pozostawianie w miejscach występowania gatunku większej ilości zamierających drzew liściastych. Stąd można się zgodzić, że zagrożeniem może być całkowite usuwanie zamierających drzew, ale również tylko jako potencjalne.</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Co do zagrożenia B02.02, to omówiono je wyżej. Co do usuwania martwego drewna, to przecież istotą pielęgnacji drzewostanów w racjonalnej gospodarce leśnej jest usuwanie drzew zanim się one wydzielią w sposób naturalny. Jeśliby więc nawet pozostawiać w lesie wszystkie te drzewa, które zamarły pomiędzy kolejnymi zabiegami na danej powierzchni, to i tak gro „potencjalnych martwych drzew” jest usuwane zanim obumrą, co w oczywisty sposób uszczupla bazę żerową dzięciołów. Znowu – pielęgnacja drzewostanów to nic wstydliwego, podobnie jak uznanie oczywistego faktu, że to nie jest to, co dzięcioły lubią najbardziej.</p>
<p>Moduł C</p>			

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

	Wprowadzenie zapisu dotyczącego rekompensat dla rybaków ze względu na występowanie kormorana	IRS – drugie spotkanie informacyjno-dyskusyjne, 09.10.2013	Uwagi nie uwzględniono ze względu na brak podstaw prawnych. Podstawy takie można byłoby znaleźć gdyby jednocześnie: a) rzecz dotyczyła wód prywatnych, b) PZO nakładał na rybaków jakieś wymierne finansowo ograniczenia w związku z ochroną kormorana.
	Chciałabym wyrazić swoją opinię jeżeli chodzi o negatywne podejście do kormoranów i ich odstrzałów. Jeżeli ich siedliskiem jest Jezioro Dobskie (obszar Natura 2000), to dlaczego człowiek stara się świadomie je eliminować ze swoich względów ekonomicznych. Tworzony Program nazywa się Programem Ochrony obszaru Natura 2000. A może można byłoby ograniczyć na Jeziorze Dobskim gospodarkę rybacką i stosować jedynie odłowy interwencyjne. Nie ma wyraźnych dowodów negatywnego wpływu kormoranów na inne składniki środowiska. Nie ma takich badań, są tylko przypuszczenia i teoretyczne wyliczenia. Żeby nie rozwódzić się za bardzo, mojemu pogładowi jest bliskie stanowisko zawarte w przesłanym materiale. Jeżeli mieliby Państwo odrobinę czasu, to proszę spojrzeć na trochę inny pogląd niż mają instytucje, które czerpią zyski z dóbr przyrody.	Helena Wróblewska, WIOŚ – e-mail z 2013.1121	Uwagę przyjęto do wiadomości. PZO w obecnej formie a) jednoznacznie uznaje kormorana za przedmiot ochrony (w dotychczasowych sdf-ach był on pomijany); b) stawia za cel utrzymanie korzystnego stanu ochrony kormorana; c) postuluje monitoring populacji i zarządzanie nią zgodnie z krajową lub regionalną strategią zarządzania kormoranem; d) postuluje uwzględnienie roli kormorana w przyspieszaniu eutrofizacji - z moich bardzo zgrubnych wyliczeń wynika, że jest ona znikoma, a na pewno znacznie mniejsza niż np ryb bentosozemnych, które nie tylko wydalają biogeny, ale przede wszystkim uwalniają je z dna, zaburzając osady. Zapisy dotyczące kormorana zostaną w takiej formie, jaka jest, bo to temat bardzo drażliwy, a z ochroną jezior mający bardzo mało wspólnego.
	<u>Zgodnie z zaleceniami Centrali ARiMR informuję, że ARiMR nie może być wskazana jako organ odpowiedzialny za nadzór nad realizacją programów rolnośrodowiskowych, wykonaniem działań ochronnych związanych z utrzymaniem lub modyfikacją metod gospodarowania oraz monitoringiem realizacji działań ochronnych, strukturą własności. ARiMR nie może być również wskazana jako podmiot odpowiedzialny za nadzór wykonania jakichkolwiek prac wskazanych w działaniach ochronnych. Zaangażowanie ARiMR w prace nad projektami PZO nie może być utożsamiane z odpowiedzialnością ARiMR, za realizację jakichkolwiek działań</u>	Bogusława Popielarz-Borko, ARiMR Olsztyn, e-mail, 2013.12.05	Uwagę uwzględniono.

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>zawartych w PZO. Przedmiotowe zapisy należałyby na ARiMR zadania nieleżące w jej kompetencjach ustawowych, dlatego też nie ma możliwości umieszczania ich w jakichkolwiek dokumentach planistycznych dotyczących obszarów NATURA 2000. ARiMR został wyznaczona przez Rząd RP do pełnienia roli akredytowanej agencji płatniczej.</p> <p>W związku z powyższym koniecznym będzie usunięcie ARiMR z pozycji Działania dotyczące monitoringu realizacji działań ochronnych : Przekazywanie na żądanie RDOŚ (...) sprawozdań, Sprawdzenie, w ramach rutynowej działalności ...</p> <p>Uprzejmie informuję również, że przy piśmie znak BDSPB14-075-04/WPPB-BPB/13 z dnia 15.04.2013 r. Dyrektor Warmińko-Mazurskiego Oddziału Regionalnego ARiMR zgłosił RDOŚ, ogólne uwagi do projektów PZO w związku z nagminnym umieszczaniem ARiMR w projektach PZO jako instytucji odpowiedzialnej za monitoring działań, nadzór, kontrolę itp.</p>		
<p>Czy działanie Bo1 w odniesieniu do terenów rolniczych ma być działaniem obligatoryjnym ?</p>	<p>Bogusława Popielarz-Borko, ARiMR Olsztyn, e-mail, 2013.12.05</p>	<p>Tak.</p>
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u></p> <p>Bo1: hełmiatka: czy zaplanowane działania mają dotyczyć całego obszaru ostoi na brzegach jezior? Przy tak niejasnym statusie gatunku i jednej obserwacji w 2011 r. planowanie dość radykalnych działań jest przesadą. Co oznacza termin „roślinność naturalna i półnaturalna”? W tej strefie klimatycznej naturalną roślinnością jest las, co dla przedmiotu ochrony nie jest właściwym siedliskiem do gniazdowania. Czym jest zatem „roślinność półnaturalna”? Proponuje się wykreślić ten gatunek z przedmiotu ochrony lub nie planować działań, chyba, że są inne naukowe przesłanki do utrzymywania go jako przedmiotu ochrony, poza jedną obserwacją w 2011 r. W obecnej sytuacji</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Tak, działanie dotyczy brzegów całej ostoi. W 2011 r. stwierdzono w ramach na Dobskim 2 pary hełmiatki, natomiast nie były to pierwsze obserwacje tego gatunku w tych okolicach (SDF z 2002 r., D. Doktor, inf. ustna). Działania nie są specjalnie radykalne, jeśli zważyć, że jezioro Dobskie jest rezerwatem, pozostałe dwa jeziora w Ostoi (Dejguny, Dziewiszewskie) to jeziora ramienicowe, a działania zaplanowano tam, gdzie już obowiązują przepisy dotyczące OCHK Wielkich Jezior Mazurskich. W świetle obowiązujących przepisów nie ma podstaw, by hełmiatkę (ocena populacji B) wykreślić z listy przedmiotów ochrony. Coroczne liczenia</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>proponuje się ograniczyć działania ochronne do przeprowadzenia rzetelnych badań występowania gatunku w ostoi.</p>		<p>helmiatki przewidziano w ramach działania D1.</p>
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> Bo2: wnioskuje się o uzupełnienie zapisu w zadaniu o możliwość usuwania drzew dziuplastych zagrażających bezpieczeństwu ludzi i mienia. Nie może być kategorię zapisu o pozostawianiu wszystkich drzew dziuplastych.</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p>
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> Bo3: proponuje się pominąć zapis o cięciach jednostkowych i grupowych, gdyż są to sformułowania nieprecyzyjne i mogą być dowolnie interpretowane.</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p>
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> Bo4 zmiana sposobu użytkowania rębne olsów: Proponuje się zapis „wszędzie, gdzie jest to możliwe stosować rębnie złożone o możliwie długim okresie odnowienia. W miejscach występowania przedmiotu ochrony pozostawiać możliwie większe kępy oraz pojedyncze przestoje”. Taka formuła pozwoli dostosować proces przebudowy drzewostanów do wymagań młodego pokolenia lasu, w zależności od zróżnicowania siedliskowego i mikrosiedliskowego. Dodatkowo unikniemy stosowania nieprecyzyjnego nazewnictwa cięć. W PZO nie powinno się podawać konkretnych parametrów procentowych. Konieczne jest określenie w załączniku graficznym stwierdzonych miejsc występowania gatunku. Należy mieć na uwadze, że nie zawsze w olszach jest możliwe zastosowanie rębni złożonej z długim okresem odnowienia. Stąd decyzję o rodzaju zastosowanej rębni należy pozostawić nadleśniczemu, ze wskazaniem rozważenia rębni złożonej. Ponadto wnioskuje się o wykreślenie zdania „Użytkowanie dopuszcza się o ile nie jest to sprzeczne z zasadami ochrony strefowej gniazd i zasadą pozostawiania martwych i zamierających drzew, opisaną w działaniach ?? i ??”. Zasady ochrony strefowej są regulowane</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Jeśli chodzi o użytkowanie rębne, uwagę uwzględniono w części, dopuszczając alternatywę – albo długi okres odnowienia i mniejsze kępy, albo rębnia zupełna i większe kępy. Parametry liczbowe z jednej strony zmniejszają możliwości elastycznego działania, ale z drugiej strony sprawiają, że działania stają się wymierne i, co za tym idzie, egzekwowalne. Konkretnie miejsca obserwacji dzięciołów białogrzbietych nie mają większego znaczenia, ponieważ jest to gatunek posiadający rozległe terytoria, a dane z inwentaryzacji 2011 r. sugerują, że obszar OSOP osiągnął stan nasycenia. Warto wiedzieć, że dzięcioła białogrzbiatego w Ostoi stwierdzano nawet częściej w starych grądach niż w martwych olszynach. Być może było tak dlatego, że choć olszyny to dobre żerowiska, to jednak stare grądy lepiej nadają się na siedliska lęgowe. Odniesienie do ochrony strefowej usunięto.</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>odrębnymi przepisami krajowymi i nie ma potrzeby dublowania tych zapisów w PZO. Zamieszczenie takiego zapisu sugeruje, że nadleśnictwa nie respektują zasad ochrony strefowej, co jest nieprawdą. Ta uwaga dotyczy też innych działań, w których znalazł się taki zapis: Bo3, Bo10, Bo11, Bo12.</p>		
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> Bo5 i Bo6: proponuje się połączenie zapisu w jedno zdanie, gdyż cel i znaczenie ich jest identyczne. Działanie to jest zbyt radykalne jeśli ma dotyczyć całej ostoi. Proponuje się zapis o pozostawianiu możliwie jak największej ilości drzew martwych i zamierających gatunków liściastych, szczególnie w obszarach wskazanych jako miejsce występowania gatunku. Zapis taki zapewni pozostawianie martwego drewna również na podtopionych olszynach i brzezinach. Nie można jednak całkowicie zakazać pozyskania takiego surowca, gdyż jest ono potrzebne miejscowej ludności. A lasy, nawet na obszarach Natura 2000 muszą spełniać trzy równorzędne funkcje: społeczne, środowiskowe i produkcyjne (zgodnie z ustawą o lasach).</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagę uwzględniono łącząc oba działania i dopisując fragment o bezpieczeństwie. Martwe drewno ma marginalne znaczenie gospodarcze. Działanie dotyczy całej ostoi, a w świetle opublikowanych przez GDOŚ kryteriów oceny jakości siedlisk dzięcioła białogrzbietego populacja, z którą mamy do czynienia, powinna mieć do dyspozycji 800 – 1600 ha starych lasów wyłączonych z użytkowania, z 50m3 martwego drewna na ha.</p>
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> Bo7: działanie nie ma bezpośredniego znaczenia dla ochrony dzięcioła. Na wskazanych siedliskach, zasady gospodarki leśnej i przyjęte składy gatunkowe gwarantują udział odpowiednich gatunków dla dzięcioła białogrzbietego. Działanie to proponuje się zmienić i ograniczyć do zapisu, aby w drzewostanach, szczególnie w obszarach występowania gatunku pozostawiać podczas zabiegów pielęgnacyjnych część drzew o miękkim drewnie (osika, iwa, brzoza). Nie można narzucać w PZO konieczności zapewnienia udziału do 50% brzozy i osiki na siedliskach lasowych, gdyż jest to sprzeczne z zasadami hodowli lasu i przyjętymi składami gatunkowymi na odpowiednich siedliskach. Zasady te zostały ustalone na podstawie opracowań fitosocjologicznych prof.</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Zapis uelastyczniono. Działanie ma wpływ na stan ochrony gatunku w dłuższej perspektywie, ponieważ wiadomo jest, że gatunek ten związany jest przede wszystkim z lasami liściastymi, najlepiej z dużym udziałem gatunków o miękkim drewnie.</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

<p>Matuszkiewiczza i nie ma potrzeby poprawiania dobrych, zgodnych z naturalnymi wymaganiami wzorców. Ważne jest, aby podczas prowadzenia gospodarki leśnej nie eliminować całkowicie tych gatunków ze składów, i tylko to powinno być zapisane w PZO.</p>		
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> Bo9: Schematyczny zapis o pozostawianiu wszystkich nowych tam na olsach może prowadzić do poważnych strat gospodarczych i spowodować zarzuty niegospodarność w zarządzaniu mieniem Skarby Państwa. Dodatkowo pojawia się pytanie: ile drzewostanów, cennych z punktu widzenia różnorodności walorów przyrodniczych możemy poświęcić chroniąc ptaki. Trudno się jednak jednoznacznie odnieść z uwagi na brak załącznika. Proponujemy: „Pozostawianie istniejących i nowych tam bobrowych w miejscach trudno dostępnych i obszarach o ograniczonych możliwościach racjonalnego gospodarowania o ile nie zagraża to drzewostanom na innych siedliskach i gruntom rolnym różnej własności”</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagę uwzględniono.</p>
<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> Bo10: działanie nie ma zupełnie znaczenia dla ochrony przedmiotu ochrony. Proponuje się usunąć to działanie. Drzewostany, których skład gatunkowy jest niezgodny z siedliskiem są stopniowo przebudowywane w ramach prowadzonej racjonalnej gospodarki leśnej. Nie można planować naglej przebudowy wszystkich takich drzewostanów, szczególnie tych, które nie osiągnęły wieku rębności. Takie działanie jest nieracjonalne i niezgodne z zasadą zrównoważonego rozwoju. Sposoby i zakres przebudowy drzewostanów zaplanowany jest w ramach Planu urzędzenia lasu i proponuje się pozostawić tę kwestię ekspertom z dziedziny planowania i realizowania racjonalnej gospodarki leśnej. Podobnie w przypadku zadań B11 i Bo12, proponuje się usunięcie tych zadań jako nie mających znaczenia dla ochron gatunku.</p>	<p>RDLP Białystok – pismo z 2013.12.06</p>	<p>Uwagi nie uwzględniono. Stare lasy liściaste są typowym siedliskiem dzięcioła białogrzbiatego i miejscem gniazdowania gągoła. Większość obserwacji dzięcioła białogrzbiatego w ramach inwentaryzacji z 2011 r. miała miejsce w grądach. Wydzielenia objęte działaniem są w wieku rębności lub osiągnęły go w okresie objętym PZO. Nikt nie proponuje naglej przebudowy; jeśli już, to właśnie mniej naglej, bo z dugim okresem odnowienia. Wydzielenia działaniem Bo11 (wg starej numeracji) to właśnie stare, wielogatunkowe grądy o złożonej strukturze pionowej, które powinno się użytkować z zachowaniem bardzo długich okresów odnowienia. Ponadto, te same wydzielenia są przedmiotami ochrony jako dobrze zachowane grądy w Ostoi Północnomazurskiej. Analogicznie wygląda sprawa łąg w</p>

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

			działaniu Bo12 (wg starej numeracji). Wszystkie trzy działania sprzyjają przywracaniu bądź zachowaniu półnaturalnego charakteru lasów oraz akumulacji martwego drewna, więc mają znaczenie dla dzięcioła białogrzbietego. Poza tym działania te zapewniają zgodność między PZO dla OZW a PZO dla OSOP.
	<p><u>Moduł C: ustalenie działań ochronnych</u> C1 – C4: proponuje się usunąć zadania jako nie mające znaczenia dla ochrony i monitoringu prowadzonych działań. Raportowanie działań odbywa się na zasadzie normalnej współpracy między RDOŚ i nadleśnictwami. RDOŚ potrzebując danych zwraca się do nadleśnictw z prośbą o udzielenie informacji niezbędnych do sporządzenia odpowiednich raportów. Nie ma potrzeb tworzenia dodatkowej biurokracji i procedur oraz nakładania dodatkowych obowiązków na wykonawców działań.</p>		Uwagę uwzględniono częściowo, wpisując w nowym brzmieniu działanie C1 i rezygnując z pozostałych..

12. Literatura

Akty prawne dotyczące ustanowienia istniejących form ochrony

Atlas rozmieszczenia ptaków lęgowych Polski 1983-2004 (red. A Sikora, Z. Rodhe, M. Gromadzki, G. Neubauer, P. Chylarecki), Bogucki Wydawnictwo Naukowe, Poznań 2007

P. Chylarecki, Z. Rohde, A. Sikora, Z. Cenian. Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Faza I, Etap IV. Zadanie IX. Raport do KE. Materiały do raportu do Komisji Europejskiej z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w Polsce w latach 2006-2008 w części dotyczącej monitoringu - wersja ostateczna. GIOŚ, Warszawa 2008

A. Sikora, P. Chylarecki, L. Kuczyński, G. Neubauer, T. Chodkiewicz, B. Woźniak. Monitoring ptaków, w tym monitoring obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000. Faza III, lata 2010-2012. Etap VII. Zadanie 14. Opracowanie końcowej wersji raportu dla KE z wdrażania Dyrektywy Ptasiej w zakresie monitoringu. GIOŚ, Warszawa, 2012

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Red. P. Chylarecki, A. Sikora, Z. Cenian. Monitoring ptaków lęgowych. Poradnik metodyczny dotyczący gatunków chronionych Dyrektywą Ptasią. BMS, Warszawa 2009

Red. T. Wilk, M. Jujka, J. Krogulec, P. Chylarecki. Ostoje ptaków o znaczeniu międzynarodowym w Polsce. OTOP, Marki, 2010

Standardowy Formularz Danych dla OSOP Jezioro Dobskie (2002-2011)

Baza danych z wynikami monitoringu ptaków GIOŚ

Gromadzki M. (red.) 2004. Ptaki. Poradniki ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 7 (część I), s. 314. T. 8 (część II), s. 447.

Ortofotomapy i mapy topograficzne OSOP, przekazane przez RDOŚ Olsztyn

Corine Land Cover

The IUCN Red List of Threatened Species

Dokumentacja do planu ochrony rezerwatu przyrody „Jezioro Dobskie” (niepubl. W posiadaniu RDOŚ)

Inwentaryzacja ornitologiczna obszaru specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie, Oddział BULiGL w Olsztynie, 2011 r. (niepubl. W posiadaniu RDOŚ)

System Informatyczny Lasów Państwowych

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Borki Obrębów: Borki, Przerwanki, Węgorzewo na okres 01.01.2010 - 31.12.2019. Wyk. BULiGL

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Giżycko na lata 2007-2016. Wyk. BULiGL

Plan urządzenia lasu Nadleśnictwa Srokowo na lata 2010-2019. Wyk. BULiGL

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

Projekt Planu Zadań Ochronnych obszaru Natura 2000 PLB280012 Jezioro Dobskie

Raporty o stanie środowiska województwa warmińsko-mazurskiego z lat 1999-2011

Czuszczewik D. Foraging behaviour of White-backed Woodpeckers *Dendrocopos leucotos* in a primeval forest (Białowieża National Park, NE Poland): dependence on habitat resources and season. *Acta Ornithologica* Vol 44 (2009) No. 2

Czuszczewik D. Marginal differences between random pots and plots used by White-backed Woodpeckers demonstrates supreme primeval quality of the Białowieża National Park, Poland. *Ornis Fennica* 86:30-37. 2009

Czuszczewik D. Wide intersexual niche overlap of the specialized White-backed Woodpecker *Dendrocopos leucotos* under the rich primeval stands in the Białowieża Forest, Poland. *Ornis Polonica* 2010, 51; 241-251

Wpływ kormorana i innych zwierząt drapieżnych na stan i perspektywy krajowej ichtiofauny. Krzywosz T. Traczuk P., Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

Kormoran na jeziorach Warmii i Mazur - liczebność, dieta oraz wpływ na rybostan i rybactwo. Krzywosz T. Traczuk P., Instytut Rybactwa Śródlądowego w Olsztynie

UNIA EUROPEJSKA
EUROPEJSKI FUNDUSZ
ROZWOJU REGIONALNEGO

